ว 2

ทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู

ปริญญานิพนธ์

ของ

นพคุณ เคนพรม

20 เม.ย. 2525
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ถนนสุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กันยายน 2524
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

88710

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา		คณะกรรมการสอบ	
.....	ประธาน	.....	ประธาน
.....	กรรมการ	.....	กรรมการ
		.....	กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาช่วยเหลือจาก อาจารย์ ดร.กิติมา ปรีดีดิลก ประธานกรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทองห่อ วิภาวิน กรรมการ โดยให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ รวมทั้งการตรวจแก้ไข อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุรัฐ ศิลปอนันต์ อาจารย์กิตติ หะชะนี คุณสมคิด อ่อนนิ่ม คุณผุสดี วงศ์พรหมเมศร์ ที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และค้นคว้าค้นเอกสารการวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณ สำนักงานเลขาธิการ คุรุสภา ที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้ากอง การศึกษาเทศบาล หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ และคณะครูโรงเรียนต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวก และให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม และรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณเพื่อนนิสิตบริหารการศึกษา ปีการศึกษา 2522 รวมทั้งผู้ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ได้ทั้งหมด

ความดีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่บิดามารดาและบูรพาจารย์ ผู้ซึ่งได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้กับผู้วิจัยตลอดมา

นพคุณ เดนพรม

สารบาญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	6
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	8
	คุณสมบัติของครูที่ต้องการ	8
	วิชาชีพครู	10
	แนวความคิดเกี่ยวกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู	12
	การยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูในต่างประเทศ	16
	ปัญหาและอุปสรรคบางประการในการควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครู .	22
	การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุรุสภาและองค์กรครูในต่างประเทศ	23
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	27
	กลุ่มตัวอย่าง	27
	วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง	27
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	30
	ลักษณะเครื่องมือ	30
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	32
	วิธีรวบรวมข้อมูล	33

บทที่ หน้า

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล 34
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 34

4 ผลการศึกษาค้นคว้า 36
ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล 36
ลำดับขั้นของการวิเคราะห์ข้อมูล 36
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 36
ตอนที่ 1 ทัศนะของครูที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู โดยอาศัยหลักปฏิบัติที่สำคัญ 7 มาตรการ 36
ตอนที่ 2 การทดสอบสมมุติฐาน 47
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู 49

5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 63
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า 63
กลุ่มตัวอย่าง 63
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล 63
การเก็บรวบรวมข้อมูล 64
การวิเคราะห์ข้อมูล 64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 65
อภิปรายผล 70
ข้อเสนอแนะ 78
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย 79

บรรณานุกรม 81

ภาคผนวก 86

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แยกตามเขตการศึกษา จังหวัด และอำเภอ	29
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล แยกตาม เขตการศึกษา จังหวัด และเทศบาล	30
3	จำนวนแบบสอบถามที่สมบูรณ์ แยกตามตำแหน่งหน้าที่ อายุราชการ คุณวุฒิ และเพศ	33
4	ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของครู ที่มีต่อมาตรการการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ	37
5	ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของครู ที่มีต่อมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามาตรฐานวิชาชีพครู	38
6	ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของครู ที่มีต่อมาตรการการพัฒนาหรือฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา	40
7	ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของครู ที่มีต่อมาตรการการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งในแงปริมาณและคุณภาพ	41
8	ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของครู ที่มีต่อมาตรการด้านโครงสร้างการผลิตหลักสูตร และประสบการณ์วิชาชีพครู	42
9	ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของครู ที่มีต่อมาตรการการรับนักเรียนฝึกหัดครู	44
10	ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของครู ที่มีต่อมาตรการการประสานงานระหว่างการผลิตกับการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา	45
11	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยรวมทัศนะของครูต่อมาตรการทั้ง 7	46

ตาราง หน้า

12 เปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ 47

13 เปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู จำแนกตามอายุราชการ 48

14 เปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู จำแนกตามคุณวุฒิ 48

15 เปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู จำแนกตามเพศ 49

16 ค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา 50

17 ค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามาตรฐานวิชาชีพครู 52

18 ค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหรือฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา 54

19 ค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ 55

20 ค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างการผลิต หลักสูตรและประสบการณ์วิชาชีพครู 56

21 ค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับนักเรียนฝึกหัดครู 58

22 ค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการประสานงานระหว่างการผลิตกับการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา 59

23 ค่าร้อยละของความคิดเห็นในด้านอื่น ๆ 60

24 รายชื่อโรงเรียนเทศบาลกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดตัวอย่าง . 100

25 รายชื่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแยกตามอำเภอ จังหวัด 101

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ครูซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของการศึกษานั้น มีส่วนสัมพันธ์โดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมาก ดังนั้นคุณลักษณะและสมรรถภาพของครูจึงมีส่วนสัมพันธ์กับคุณภาพของนักเรียนที่ผลิตออกไป และจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาแก่นักเรียนนั้น ก็เพื่อให้เป็นผู้มีคุณภาพที่ดีตามที่วางไว้ในหลักสูตรการศึกษา การที่จะทำให้นักเรียนมีคุณภาพได้นั้น ในเบื้องแรกครูต้องมีคุณภาพเสียก่อน จึงจะสามารถทำการสอนให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่พึงประสงค์ได้ โดยเหตุผลดังกล่าว การปรับปรุงคุณภาพของครูจึงมีความจำเป็นอย่างมาก ซึ่งการที่จะปรับปรุงครูให้มีคุณภาพได้นั้น สิ่งที่จำเป็นก็คือ ต้องมีการควบคุมและส่งเสริมด้านวิชาชีพของครูโดยวิธีการต่าง ๆ และกระทำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้ครูที่ดีตามอุดมคติหรือลักษณะครูที่ดีที่สังคมต้องการ ซึ่งในปัจจุบันนี้คุณภาพของครูนั้นโดยทั่ว ๆ ไปลดหย่อนลง ทำให้การเรียนการสอนไม่บรรลุผลตามเป้าหมายเท่าที่ควร ทั้งนี้โดยมีสาเหตุจากหลาย ๆ อย่างด้วยกันทั้งทางตรงและทางอ้อม

สำหรับสาเหตุหนึ่งของปัญหาเกี่ยวกับปริมาณและคุณภาพของครูนั้น มาจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจและสังคม ครูส่วนใหญ่จำเป็นต้องดิ้นรนเพื่อฐานะทางเศรษฐกิจ โดยหันเหความสนใจไปสู่การหารายได้พิเศษทางอื่น เช่น เปิดสอนกวดวิชาหรือไม่ก็เรียนต่อเพื่อเพิ่มวุฒิ อันหมายถึงการได้ปรับเงินเดือนสูงขึ้น ถือว่ามีเกียรติสูงขึ้นและมีโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ดีขึ้นด้วย เป็นต้น การดิ้นรนดังกล่าวนี้ ทำให้คุณภาพและความเอาใจใส่ในการสอนตามหน้าที่ลดหย่อนลง อุดมการในวิชาชีพเริ่มเสื่อม สังคมขาดความเชื่อถือในตัวครู และครูไม่สามารถคงสภาพดั้งเดิมไว้ได้ (คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา 2518 : 138 – 139) ทำให้บทบาทและฐานะของครูในปัจจุบันตกต่ำ มักถูกวิจารณ์ในด้านคุณภาพ ประสิทธิภาพในการสอน และจริยธรรมอยู่เสมอ เพราะสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจทำให้ภาพพจน์ของครูในการเป็นปูชนียบุคคลลดน้อยลง (จำลอง เวศอุไร 2523 : 1 – 2) เช่นเดียวกับ วิจิตร ศรีสอ้าน

(วิจิตร ศรีสอ้าน 2523 : 4) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่สำคัญ ๆ ที่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของครู พอสรุปได้ดังนี้

1. วิชาชีพครูยังไม่ได้มาตรฐาน

2. สถาบันวิชาชีพครู (คุรุสภา) ยังไม่ได้มีบทบาทในการกำหนดหลักสูตรการผลิตครู

3. ขาดการประสานงานระหว่างฝ่ายใช้และฝ่ายผลิตครู

4. การใช้ครูไม่ตรงกับแขนงวิชาที่ได้รับการอบรมมาจากสถาบันการผลิตครู

5. ขาดหน่วยงานสำรวจจำนวนครูตามแขนงวิชา ทำให้เกิดปัญหาความลักหลั่นในการผลิตครู เช่น ปัจจุบันขาดแคลนครูสอนคณิตศาสตร์ แต่ฝ่ายผลิตมีได้คิดตามจำนวนที่ขาดแคลนครูคณิตศาสตร์ กลับไปผลิตครูสังคมศึกษา จนปริมาณมากเกินไป เป็นต้น

6. ยังไม่มีนโยบายการใช้ครูที่แน่นอน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องดำเนินการแก้ปัญหาความมีประสิทธิภาพของครู เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ โดยการส่งเสริมพัฒนาและควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครู รวมทั้งความสามารถในการสอน การใช้ครูและระบบบริการสนับสนุนต่าง ๆ อนึ่งได้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าวนี้ จึงได้มีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องวิชาชีพครูกันอย่างจริงจัง มีการเน้นในเรื่องของการควบคุมมาตรฐานและส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครูโดยจัดตั้งเป็นโครงการขึ้นเรียกว่า โครงการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งโครงการนี้ได้ศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูและวิชาชีพครูอันเป็นผลกระทบต่อการเรียนการสอน เช่น การเรียนการสอนไม่สนองตอบความต้องการของสังคมได้อย่างเหมาะสม การใช้ครูไม่ได้มีการควบคุมการใช้ครูให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถที่เรียนมา นอกจากนั้นยังขาดระบบการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการที่ดีแก่ครูประจำการ เป็นเหตุให้บทบาทและฐานะของครูในปัจจุบันอยู่ในฐานะตกต่ำ และถูกวิพากษ์วิจารณ์ในด้านคุณภาพ ประสิทธิภาพและจริยธรรมอยู่เสมอ ๆ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กองวิจัยและพัฒนาวิชาชีพครู 2523 ข. 2 – 3 ชุดที่ 6)

จากปัญหาเหล่านี้ ในปัจจุบันนักการศึกษาทั้งหลายได้มีการตื่นตัว และเริ่มมอง

เห็นปัญหาและความสำคัญของครูกันอย่างกว้างขวาง จึงได้มีการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูเพื่อที่จะหามาตรการและแนวทางเพื่อยกฐานะ บทบาทและมาตรฐานวิชาชีพครูให้สูงขึ้น (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กองวิจัยและพัฒนาวิชาชีพครู 2523 ก.1) เพื่อให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงอย่างสมบูรณ์ เช่นเดียวกับวิชาชีพอื่น เช่น วิชาแพทย์ วิชาสถาปัตย์ วิชาวิศวกรรม วิชาเนติศึกษา ฯลฯ (เจริญผล สุวรรณโชติ 2523 : 1) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ข้อ 43 ก็ได้ระบุไว้ว่า "ให้มีสถาบันวิชาชีพทางการศึกษา เพื่อควบคุมส่งเสริมมาตรฐานและจริยธรรมของผู้ประกอบอาชีพ ทั้งทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิตามกฎหมายของบุคลากรทางการศึกษาทั้งของรัฐของท้องถิ่น และของเอกชน ทั้งนี้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย" (แผนการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 4) และจากรายงานการสัมมนาเรื่อง "แนวใหม่ของการฝึกหัดครู" วันที่ 20 – 22 เมษายน 2520 ณ โรงแรมเอเชียพัทยา จังหวัดชลบุรี ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ควรกำหนดมาตรฐานการใช้ครู และให้มีการรับรองมาตรฐานของการฝึกหัดครูทั้งในแง่สถาบันและหลักสูตรการศึกษา มีการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครูโดยสถาบันวิชาชีพครู เพื่อควบคุมปริมาณและคุณภาพการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้มาตรฐาน กำหนดมาตรการในการคัดเลือกนักเรียนที่จะเข้าเรียนฝึกหัดครู และให้มีคณะกรรมการประสานงานการผลิตและการใช้ครู เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการประสานงานการผลิตและการใช้ครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และกรมการฝึกหัดครู 2520 : 1 – 5) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการสัมมนามาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา ระหว่างวันที่ 16 – 18 กรกฎาคม 2523 ณ โรงแรมไทยโฮเต็ล ที่เห็นควรจัดให้มีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูอย่างรีบด่วน ด้วยวิธีการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครูและส่งเสริมด้วยวิธีการที่เหมาะสมอื่น ๆ รวมทั้งจัดให้มีสถาบันวิชาชีพครูที่มีกฎหมายรับรองขึ้นโดยรีบด่วน เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครูและการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 2523 : 14 – 16)

อย่างไรก็ตาม มาตรการหรือวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้เพื่อยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูให้สูงขึ้น จะสามารถก่อให้เกิดผลดีต่อวิชาชีพครู เกิดความร่วมมือร่วมใจ เพื่อ

ให้งานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรเป็นมาตรการที่ครูหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในการกำหนดมาตรการหรือวิธีการนั้น ๆ (สมพงศ์ เกษมสิน 2517 : 178) และอีกประการหนึ่งผู้ประกอบอาชีพครูส่วนใหญ่นั้นเป็นครูทำการสอนระดับประถมศึกษา ซึ่งมีปริมาณมากกว่าระดับอื่น ๆ วุฒิครูระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ก็ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ดังนั้นในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู จะมีผลกระทบและเกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับครูระดับประถมศึกษามากกว่าครูระดับอื่น

อนึ่งจากรายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา เรื่องความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2518 : 46 – 49) พบว่าโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้น มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาต่ำกว่าภาคอื่น ๆ ครูที่มีวุฒิสูงมีเป็นจำนวนน้อย และครูที่มีวุฒิต่ำมีจำนวนมาก จำนวนนักเรียนต่อครูมีอัตราส่วนสูง นอกจากนั้นอุปกรณ์การเรียนการสอนมีน้อย และได้รับค่าใช้จ่ายดำเนินการต่อหัวต่ำ รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก็ต่ำด้วย ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเห็นว่าน่าจะได้ทำการศึกษาทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู เพื่อจะได้นำผลการศึกษาค้นคว้าไปพิจารณาประกอบการดำเนินการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูให้บรรลุเป้าหมาย อันจะมีผลต่อประสิทธิภาพการเป็นครูต่อไป

<u>ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า</u>

1. เพื่อศึกษาทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนะของครูฝ่ายบริหาร กับครูฝ่ายปฏิบัติการสอนที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู โดยศึกษาเปรียบเทียบในเรื่องของตำแหน่งหน้าที่ อายุราชการ คุณวุฒิ และเพศ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะช่วยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา และองค์กรทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรมการฝึกหัดครู คุรุสภา และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ซึ่งกำลังดำเนินการหาแนวทางยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูนั้น ได้ทราบถึงทัศนะต่าง ๆ ของครูเกี่ยวกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู เพื่อเป็นแนวทางพิจารณาประกอบการดำเนินการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ และสังกัดเทศบาล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู

2. กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้กระทำกับครู ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติการสอน ที่ประจำการ ในโรงเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2523 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 703 คน และครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จำนวน 216 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 919 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ตำแหน่งหน้าที่ของครู คือ

ก. ครูที่ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร

ข. ครูที่ทำหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการสอน

3.1.2 อายุราชการของครู คือ ระยะเวลาที่ครูดำรงตำแหน่งทางราชการติดต่อกันมาโดยไม่ขาดช่วง แบ่งเป็น

ก. อายุราชการ 10 ปี หรือมากกว่า

ข. อายุราชการต่ำกว่า 10 ปี

3.1.3 วุฒิของครู คือ

ก. ระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่า

ข. ต่ำกว่าปริญญาตรี

3.1.4 เพศของครู คือ

ก. ครูชาย

ข. ครูหญิง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทัศนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู

<u>สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า</u>

1. ครูโรงเรียนประถมศึกษา มีทัศนะเห็นด้วยกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู

2. ครูฝ่ายบริหารกับครูฝ่ายปฏิบัติการสอน มีทัศนะต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกัน

3. ครูที่มีอายุราชการ 10 ปี หรือมากกว่า กับครูที่มีอายุราชการต่ำกว่า 10 ปี มีทัศนะต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกัน

4. ครูที่มีวุฒิปริญญาตรี หรือสูงกว่า กับครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีทัศนะต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกัน

5. ครูชายกับครูหญิง มีทัศนะต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกัน

<u>คำนิยามศัพท์เฉพาะ</u>

1. มาตรฐานวิชาชีพครู หมายถึง เกณฑ์หรือข้อตกลงที่กำหนดให้เป็นลักษณะ

หรือคุณสมบัติของวิชาชีพครู ที่นำไปปฏิบัติแล้วเกิดคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ตามข้อเสนอแนะใหม่ของคุรุสภา ได้วางเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูไว้ว่า อย่างน้อยผู้ประกอบอาชีพครูจะต้องผ่านการอบรมวิชาครูและได้รับใบอนุญาตประกอบอาชีพครู

2. วิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ในที่นี้หมายถึง แนวปฏิบัติอันเป็นการส่งเสริม พัฒนา ปรับปรุงและหรือควบคุม เพื่อให้วิชาชีพครูมีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานวิชาชีพครู โดยอาศัยหลักปฏิบัติที่สำคัญ 7 มาตรการ คือ

2.1 มาตรการการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ

2.2 มาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามาตรฐานวิชาชีพครู

2.3 มาตรการการพัฒนาหรือฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.4 มาตรการในการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ

2.5 มาตรการด้านโครงสร้างการผลิต หลักสูตร และประสบการณ์วิชาชีพครู

2.6 มาตรการการรับนักเรียนฝึกหัดครู

2.7 มาตรการการประสานงานระหว่างการผลิตกับการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. ครู หมายถึง ครูที่ทำการสอนหรือบริหาร ซึ่งดำรงตำแหน่งครู หรืออาจารย์ รวมทั้งผู้ช่วยครูใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือผู้อำนวยการ ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแบ่งเป็น

3.1 ครูฝ่ายบริหาร ได้แก่ครูที่ดำรงตำแหน่งฝ่ายบริหาร

3.2 ครูฝ่ายปฏิบัติการสอน ได้แก่ครูที่ดำรงตำแหน่งฝ่ายปฏิบัติการสอน

4. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ และสังกัดเทศบาล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

บทที่ 2

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

แนวความคิดและการวิจัยที่เกี่ยวกับคุณภาพหรือคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ ตลอดจนทฤษฎีที่เกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพครูนั้น ได้มีผู้ให้แนวความคิดและศึกษาวิจัยในด้านต่าง ๆ ไว้ ซึ่งพอที่จะให้เห็นแนวทางและสาระที่สำคัญดังต่อไปนี้

คุณสมบัติของครูที่ต้องการ

ครูมีความสำคัญยิ่งต่อการเรียนการสอน เพื่อสร้างและพัฒนาคนให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น นักการศึกษาทั้งหลายจึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ดีของครูหรือที่สังคมต้องการ และเห็นว่าจำเป็นสำหรับผู้ประกอบอาชีพครู เพื่อที่จะได้นำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการสร้างหรือผลิตครูให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดีในการเรียนการสอน คุณสมบัติของครูที่ดีเหล่านี้ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้สอดคล้องกับหลักสูตรและการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นครูจำเป็นต้องพยายามพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของตนให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

เกี่ยวกับคุณสมบัติของครูที่ต้องการนี้ กรมการฝึกหัดครู (กระทรวงศึกษาธิการ กรมการฝึกหัดครู 2515 : 14 – 15) ได้กำหนดเกี่ยวกับสมรรถภาพในการเป็นครูว่าครูที่ดีมีสมรรถภาพสูงนั้น ควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. ทำการสอนได้เป็นอย่างดี
2. สามารถทำการอบรม แนะแนว และปกครองได้เป็นอย่างดี
3. ทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี
4. สร้างสัมพันธภาพอันดีและร่วมมือกับชุมนุมชน
5. เป็นครูชั้นอาชีพ โดยรู้จัก
   - 5.1 เพิ่มพูนความรู้ให้แก่อาชีพครูเสมอ
   - 5.2 เป็นสมาชิกที่ดีของสมาคมทางวิชาการ

5.3 ยึดถือแบบธรรมเนียมของผู้เป็นครู

5.4 ช่วยเหลือแนะนำครูใหม่

เฉลียว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ(เฉลียว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ 2520 :301 – 306) ได้สรุปผลการวิจัย เรื่อง "ลักษณะของครูที่ดี" ว่า

1. ความสำคัญของครูอยู่ที่บทบาทและการสอน และการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

2. ครูที่มีคนไม่ชอบมากที่สุด คือ ครูที่ขาดความรับผิดชอบ เจ้าอารมณ์ ขาดความยุติธรรม เห็นแก่ตัวและประจบสอพลอ

3. ครูที่มีคนชอบมากที่สุด คือ ครูที่ตั้งใจสอน เข้าใจนักเรียนและเป็นกันเอง มีความยุติธรรม ตรงต่อเวลา มีความเสียสละ และมีเมตตาธรรม

4. ลักษณะของครูที่ดี สามารถเรียงลำดับความสำคัญได้ดังนี้

4.1 มีคุณธรรมและความประพฤติดี

4.2 การเป็นพลเมืองที่ดี

4.3 มีความสามารถในการอบรม แนะแนว และปกครอง

4.4 มีความสามารถในการสอนดี

4.5 มีมนุษยสัมพันธ์ดี

4.6 มีบุคลิกลักษณะเหมาะสมกับอาชีพครู

4.7 มีสุขภาพทางกายและจิตที่สมบูรณ์

4.8 มีความรู้ด้านวิชาการดี

ฝ่ายโครงการของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะของครูที่สังคมต้องการ โดยใช้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ในเขตกรุงเทพฯ เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้สรุปผลไว้ดังนี้ (วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ฝ่ายโครงการ 2518 : 73 – 85)

1. ด้านความประพฤติ ควรมีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กและสังคม

2. ด้านความรู้ทางวิชาการ ควรมีความรู้กว้างขวางนอกเหนือไปจากความรู้เฉพาะ

3. ด้านการสอน ต้องรู้จักพัฒนาปรับปรุงการสอนของตนให้ได้ผลดี

4. ด้านการปกครองนักเรียน ควรฝึกนักเรียนให้มีระเบียบวินัย ควบคู่ไปกับการอบรมทางศีลธรรม

5. ด้านมนุษยสัมพันธ์ของครู ครูควรเข้าได้และสร้างความเข้าใจอันดีแก่ชุมชนทุกฝ่าย ทุกระดับ และเพื่อนร่วมงาน

6. ด้านบุคลิกภาพของครู ครูควรแต่งกายเหมาะสม มีอารมณ์มั่นคง มีเสียงพูดชัดเจน สุภาพ และควรมีลักษณะความเป็นผู้นำ

7. ด้านการทำงานนอกเวลาและงานอดิเรกของครู เห็นว่า ครูควรทำได้เมื่องานนั้นไม่ผิดกฎหมาย หรือขัดต่อวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม

จากการวิจัยและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า ลักษณะของครูที่ต้องการนั้น ประกอบไปด้วยส่วนใหญ่ ๆ ที่สำคัญ คือ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ความเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก และความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีคุณธรรมและจรรยาวิชาชีพ

<u>วิชาชีพครู</u>

อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องมีจรรยาวิชาชีพเข้ามาเกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ จึงเป็นเหตุผลอันหนึ่งที่เราสามารถจัดได้ว่า อาชีพครูนั้น เป็นอาชีพชั้นสูง (Profession) เช่นเดียวกับอาชีพ แพทย์ วิศวกร ทนายความ ฯลฯ ซึ่งมีผู้กล่าวถึงลักษณะของวิชาชีพชั้นสูงไว้ดังนี้

มาร์ค และคนอื่น ๆ (Marks, James R., and others. 1979: 616) กล่าวถึงลักษณะของวิชาชีพชั้นสูงว่า

1. วิชาชีพชั้นสูง เป็นอาชีพที่ต้องมีการควบคุมเป็นพิเศษ

2. มีการเพิ่มพูนความรู้และฝึกอบรมอยู่เสมอ

3. มีการรักษาระดับมาตรฐานอย่างสูง บุคคลที่เข้ามาสู่อาชีพนั้นต้องได้รับการคัดเลือกเป็นพิเศษ

4. มีจรรยาวิชาชีพอย่างเคร่งครัด

5. มีฐานะทางสังคมอยู่ในระดับสูงและได้รับค่าตอบแทนในอัตราที่สูง
6. ใช้ปัญญาอย่างมากในการประกอบอาชีพ
7. มีการค้นคว้าวิจัยทั้งภายในองค์กรวิชาชีพและส่วนบุคคลอยู่เสมอ
8. ใช้วิธีการแห่งปัญญาในการศึกษาค้นคว้าและเป็นเทคนิคชั้นสูง
9. มีความรับผิดชอบอย่างสูง และเป็นการให้บริการแก่สาธารณชน
10. มีความเป็นพี่น้องในกลุ่มอาชีพเดียวกัน
11. มีการพัฒนาในการประกอบอาชีพและมีใบรับรองวิชาชีพ

ฮอยล์ (Hoyle. 1969:80) กล่าวว่า การสอนเป็นวิชาชีพชั้นสูง กล่าวคือ การสอนจะต้อง

1. เป็นการบริการที่สำคัญแก่สังคม
2. ใช้วิธีการแห่งปัญญาในการประกอบอาชีพ
3. ต้องเพิ่มพูนทางวิชาการและฝึกอบรมอยู่เสมอ
4. มีอิสระในการปกครองตนเองเป็นอย่างสูง
5. มีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ
6. ต้องมีความเจริญก้าวหน้าอยู่เสมอ

วิจิตร ศรีสอ้าน (วิจิตร ศรีสอ้าน 2523 : 5) ได้ให้คำอธิบายลักษณะของอาชีพที่ถือว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูงนั้นต้องมีลักษณะ 6 ลักษณะ คือ

1. อาชีพนั้นต้องมีบริการให้แก่สังคม โดยไม่ซ้ำซ้อนกับสาขาวิชาอื่น
2. อาชีพนั้นต้องมีความเป็นอิสระในการดำเนินการที่เกี่ยวกับวิชาชีพ
3. อาชีพนั้นต้องให้บริการแก่สังคม โดยใช้วิธีการแห่งปัญญา
4. ผู้ที่ให้บริการหรือสมาชิกของวิชาชีพชั้นสูงจะต้องได้รับการศึกษาในระดับสูง
5. ผู้ที่ใช้วิชาชีพชั้นสูง จะต้องประพฤติดี มีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ
6. ต้องมีสถาบันอาชีพเป็นแหล่งกลางที่จะสร้างสรรค์ จรรโลง ความมั่นคงแห่งอาชีพของสมาชิก

เมื่อพิจารณาจากคุณลักษณะของวิชาชีพชั้นสูงดังที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นว่าอาชีพ

ครูในปัจจุบันน่าจะจัดได้ว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยอาชีพครูมีลักษณะสำคัญที่จัดว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง 5 ประการ คือ อาชีพครูเป็นอาชีพที่ให้บริการที่จำเป็นของสังคม มีจรรยาวิชาชีพ มีการใช้วิธีการแห่งปัญญาในการประกอบอาชีพ มีการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ และประการสุดท้ายคือ มีสถาบันวิชาชีพ ซึ่งได้แก่ คุรุสภา ในปัจจุบัน

<u>แนวความคิดเกี่ยวกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู</u>

เนื่องด้วยการศึกษาของชาติในปัจจุบัน ต้องประสบกับปัญหามากมายหลายประการทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ จะเห็นว่าจากการจัดการศึกษาที่ผ่านมา ไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควรจะเป็น ทั้งเป้าหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติและแผนพัฒนาการศึกษาส่วนย่อย ๆ ทั้งนี้เพราะคุณภาพหรือมาตรฐานวิชาชีพของครูยังอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญยิ่งสาเหตุหนึ่งของปัญหาการศึกษา ดังนั้นเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงมีผู้เสนอแนะวิธีการและหามาตรการต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วก็มีสาระสำคัญคล้าย ๆ กัน ดังจะนำมากล่าวให้เห็นพอสังเขปดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และกรมการฝึกหัดครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และกรมการฝึกหัดครู 2520 : 23 – 27) ได้เสนอแนะมาตรการและวิธีการในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการใช้การผลิตและมาตรฐานวิชาชีพครู 7 ประการ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. การใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ ต้องกำหนดมาตรฐานการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ใช้ครูให้เหมาะกับความสามารถหรือประเภท มีเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงาน ตลอดทั้งสร้างแรงจูงใจให้ผู้มีความสามารถเข้ามาสู่อาชีพครูให้มากขึ้น

2. การผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ ให้มีการรับรองมาตรฐานการฝึกหัดครูทั้งสองลักษณะ คือ รับรองมาตรฐานของสถาบันและหลักสูตรการศึกษา และให้ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นหน่วยมาตรฐานการฝึกหัดครู

3. การกวบคุมมาตรฐานวิชาชีพ ให้สถาบันวิชาชีพ (คุรุสภา) เป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู แก่ผู้ที่ต้องการจะเข้าสู่อาชีพครู

รวมทั้งออกกฎหมายบัญญัติให้ผู้ที่จะเข้าสู่อาชีพครูต้องมีใบอนุญาตประกอบอาชีพครู และปรับปรุงองค์กรของครูให้เป็นอิสระ

4. โครงสร้างการผลิต หลักสูตร และประสบการณ์วิชาชีพครู กำหนดหลักสูตรการฝึกหัดครูชั้นต่ำเป็นระดับ ป.กศ. สูง นักเรียนฝึกหัดครูควรรับจากผู้จบระดับ ม.ศ. 5 ขึ้นไป เพื่อยกฐานะวิชาชีพครูและเพื่อให้ได้ครูดีมีคุณภาพ ตลอดทั้งการส่งเสริมครูที่ฝึกสอนให้ได้คุณภาพ

5. การฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดตั้งศูนย์การฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาขึ้น เพื่อรับผิดชอบการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภท เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพของครูทั้งก่อนและระหว่างประจำการ

6. การรับนักเรียนฝึกหัดครู ให้ดำเนินการคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู โดยเน้นที่จะรับผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้าสู่อาชีพครู และแบ่งเขตในการรับนักเรียนฝึกหัดครู

7. การประสานงานการผลิตและการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคณะกรรมการประสานงานการผลิตและการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาขึ้น ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การใช้ และสถาบันวิชาชีพครู ทำหน้าที่วางนโยบายและวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยใช้ และประสานงานระหว่างสถาบันผลิตด้วยกัน

จะเห็นได้ว่าสาระสำคัญของข้อเสนอแนะที่กล่าวมาแล้วนั้น เป็นแนวความคิดที่ต่อเนื่องมาจากแนวความคิดหรือแนวปฏิรูปการศึกษาของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาที่ได้เสนอแนะไว้ก่อนแล้ว ซึ่งผลของข้อเสนอแนะดังกล่าว ทำให้คุรุสภาได้จัดให้มีการสัมมนามาตรฐานวิชาชีพครูขึ้น ระหว่างวันที่ 16 – 18 กรกฎาคม 2523 ณ โรงแรมไทยโฮเต็ล ซึ่งผลของการสัมมนานั้น สอดคล้องกับข้อเสนอแนะที่กล่าวมาแล้วตอนต้น และเสนอแนะวิธีการละเอียดยิ่งขึ้น กล่าวคือ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กองวิจัยและพัฒนาวิชาชีพครู 2523 : 12 – 27)

1. เพื่อที่จะแก้ไข ฐานะ บทบาท และปัญหาของครูในปัจจุบันให้ดีขึ้น ต้องจัดให้มีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูขึ้นอย่างรีบด่วน ด้วยวิธีการออกใบอนุญาต

ประกอบอาชีพครู และการส่งเสริมด้วยวิธีการที่เหมาะสมอื่น ๆ

2. ให้มีสถาบันวิชาชีพครูที่มีกฎหมายรับรองขึ้นโดยรีบด่วน เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู และการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูด้วยวิธีการที่เหมาะสมอื่น ๆ สถาบันวิชาชีพครูนี้ จะต้องเป็นสถาบันอิสระ ไม่ขึ้นอยู่กับหน่วยงานของทางราชการ เป็นสถาบันของครู บริหารโดยครู และทำงานเพื่อครูอย่างแท้จริง หน้าที่ที่สำคัญของสถาบันวิชาชีพครูได้แก่ ส่งเสริมและควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครู จัดสวัสดิการครู พิทักษ์สิทธิ วิชาชีพครู

เกี่ยวกับการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครูนั้น จากรายงานผลการสัมมนาเสนอแนะว่า ผู้ที่เป็นครูอยู่แล้ว ในขณะที่มีกฎหมายเกี่ยวกับวิชาชีพครูเริ่มประกาศใช้ ให้ถือว่ามีใบอนุญาตชั่วคราวอยู่แล้ว สถาบันวิชาชีพครูจะเริ่มดำเนินการออกใบอนุญาตให้ในเวลาอันเหมาะสม ในระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี ให้ครบหมดทุกคน การออกใบอนุญาตให้ผู้ที่จะเข้ามาสู่อาชีพครูนั้น มีทั้งการใช้การรับรองการศึกษาวิชาชีพครู การสอบวัดสมรรถนะพื้นฐานในการเป็นครู และการศึกษาอบรมตามโปรแกรมที่ยอมรับของสถาบันวิชาชีพครู นอกจากนี้ การรับรองและการออกใบอนุญาตประเภทอื่นนอกเหนือจากการสอน เช่น ใบอนุญาตสำหรับผู้บริหาร ครูแนะแนว ครูห้องสมุด อาจให้สมาคมและองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมด้วยก็ได้

สิปปนนท์ เกตุทัต (สิปปนนท์ เกตุทัต 2523 : 2) ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูว่า ควรมีการฝึกอบรมครูประจำการเป็นระยะ ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพของครูให้ทันสมัย และให้มีการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพให้แก่ครู เพื่อกลั่นกรองบุคคลที่เหมาะสมเข้าสู่อาชีพครู รวมทั้งออกกฎหมายควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครู ทำการพัฒนาด้านจรรยาบรรณและจริยธรรมของครู ตลอดทั้งให้คุรุสภาทำหน้าที่เป็นสถาบันวิชาชีพเหมือนกับแพทยสภาและสมาคมวิชาชีพอื่น ๆ และมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา สนับสนุนการผลิตและการใช้ครูและมีบทบาทในการควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงอย่างแท้จริง

จากรายงานการสัมมนา การวิจัยประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521 : 32 – 33) ได้กล่าวว่า อาชีพครูจัดเป็นวิชาชีพชั้นสูงอย่างหนึ่ง คุณลักษณะและสมรรถภาพของครูที่จะก้าวเข้าสู่วิชาชีพได้นั้น มี 3 ประการด้วยกัน คือ

1. มีความรู้ดี ได้แก่ความรู้ในวิชาการที่จะสอน ความรู้ในวิชาการที่จะถ่ายทอด เช่น การจัดกระบวนการเรียนการสอน และความรู้ในหน้าที่และงานที่ครูจะต้องปฏิบัติ

2. มีทักษะในการสอนและทักษะในหน้าที่การงานที่สามารถปฏิบัติได้

3. มีคุรุธรรมนิยมสมควรแก่ความเป็นครู ได้แก่ จริยธรรม คุณธรรม และคตินิยมในความเป็นครู

การจะรับรองให้งานครูเป็นงานวิชาชีพได้นั้น รัฐจะต้องกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ 3 ประการด้วยกัน คือ

1. เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติงาน

2. การควบคุมตนเอง

3. การฝึกอบรมเพื่อรักษาความรู้และความเชี่ยวชาญให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

วิจิตร ศรีสอ้าน (วิจิตร ศรีสอ้าน 2523 : 5) ได้เสนอแนะว่า ในเรื่องการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู โดยการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู ถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่สถาบันวิชาชีพครูจะต้องกระทำ เช่นเดียวกับสถาบันวิชาชีพอื่น ๆ เช่น แพทยสภา เนติบัณฑิตยสภา ฯลฯ สำหรับอุปสรรคเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู มีประเด็นที่ควรพิจารณาคือ ต้องคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อครูประจำการ และมาตรการในการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู ต้องสอดคล้องกับสภาพของสังคมไทย โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ เช่น มีการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพแบบชั่วคราว และหากครูประจำการผู้ใด ได้รับการอบรมฝึกฝนเพิ่มเติมจนมีความรู้ ความสามารถถึงเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ก็อาจจะได้รับใบอนุญาตประกอบอาชีพครูแบบถาวรไปเลย และอีกอย่างต้องคำนึงถึงการพัฒนาครูที่ยังมีคุณสมบัติไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานให้ดีขึ้นถึงเกณฑ์มาตรฐาน

จากข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้น พอสรุปได้ว่า การที่จะยกระดับ

มาตรฐานวิชาชีพครูนั้น ต้องเริ่มตั้งแต่การคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครูให้ได้ครูที่เหมาะสม ดำเนินการควบคุมมาตรฐานการผลิต การใช้ และการควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครูโดยสถาบันวิชาชีพครู และสาระสำคัญส่วนใหญ่ที่เห็นพ้องกันว่าควรจะกระทำโดยรีบด่วนได้แก่ การจัดตั้งองค์กรหรือสถาบันวิชาชีพครูขึ้น เพื่อดำเนินการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู อันเป็นมาตรการสำคัญในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งจำเป็นต้องมีการฝึกฝนอบรมครูควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้ครูมีคุณภาพ ประสิทธิภาพสูงขึ้น ดังนั้นการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ ต้องปรับปรุงองค์ประกอบที่สำคัญของวิชาชีพ 3 องค์ประกอบไปพร้อมกัน คือ

1. ตัวผู้ประกอบวิชาชีพ คือ ครู ต้องปรับปรุงครูให้มีคุณสมบัติเหมาะสมกับครู ปรับปรุงจรรยาวิชาชีพของครู และที่สำคัญต้องปรับปรุงครูให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งต้องทำการส่งเสริมให้ครูมีคุณภาพดีอยู่เสมอ เริ่มตั้งแต่ย่างเข้าสู่อาชีพครู จนตลอดออกจากวิชาชีพครู

2. วิชาชีพ หรืออาชีพ คืออาชีพครู ต้องปรับปรุงให้เป็นอาชีพที่มั่นคง มีความสำคัญต่อสังคม สามารถชักจูงคนที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาประกอบอาชีพครูให้มากขึ้น ตลอดทั้งมีการพัฒนาอาชีพให้เจริญก้าวหน้าอยู่เสมอ

3. สถาบันวิชาชีพ สถาบันวิชาชีพเป็นสิ่งสำคัญของวิชาชีพชั้นสูง เพราะเป็นศูนย์รวมการบริหาร การประสานงาน ส่งเสริม พัฒนา และควบคุมให้วิชาชีพมีระดับมาตรฐานที่ดีอยู่เสมอ

อย่างไรก็ตาม การปรับปรุงองค์ประกอบทั้ง 3 อย่างนี้ จะสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ก็ต้องอาศัยกฎหมายเป็นพื้นฐานรองรับ เพื่อการปรับปรุงพัฒนาจะได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

<u>การยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูในต่างประเทศ</u>

ในประเทศญี่ปุ่น ได้ดำเนินการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู โดยอาศัยการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู ซึ่งมีหลักการสำคัญ ๆ พอสรุปได้ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กองวิจัยและพัฒนาวิชาชีพครู 2523 ข. 1 – 2 ชุดที่ 4) หลัง

สงครามโลกครั้งที่ 2 การฝึกหัดครูได้เปลี่ยนแปลงไปสู่การจัดให้การฝึกหัดครูเป็นการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยกำหนดว่า ผู้ที่จะเป็นครูต้องผ่านการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเสียก่อน รัฐได้วางกำหนดกฎเกณฑ์ให้ครูทุกคนได้ผ่านการฝึกฝนในวิชาชีพครูอยู่ตลอดเวลา การใช้การศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเพื่อการฝึกหัดครูนี้เอง ทำให้ญี่ปุ่นต้องเปิดระบบการศึกษาขึ้น ทำให้เกิดความจำเป็นในการควบคุมมาตรฐานของครูในปี 1962 สภาการฝึกหัดครู (Council for Teacher Training) จึงเสนอให้มีการควบคุมและกำหนดมาตรฐานขึ้น โดยรัฐเป็นผู้กำหนดจำนวนหน่วยกิตตามรายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย ผู้ที่เป็นครูต้องมีประกาศนียบัตร (Teacher Certification) ซึ่งรัฐเป็นผู้ออกให้แก่ครูตามรายวิชา และหน่วยกิตที่กำหนดไว้ ประกาศนียบัตรจะแตกต่างออกไปตามประเภทโรงเรียนที่สอน ได้แก่ ประกาศนียบัตรครูโรงเรียนอนุบาล ประกาศนียบัตรครูโรงเรียนประถมศึกษา และ ประกาศนียบัตรครูโรงเรียนมัธยมศึกษา นอกจากนี้ยังแบ่งเป็น ประกาศนียบัตรการศึกษาพิเศษ และการสอนเป็นเนื้อหาวิชาต่าง ๆ อีกด้วย

การควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครูนั้น จัดกระทำเป็นขั้นตอนตามลำดับ คือในช่วงปีแรก จะอยู่ในระยะทดลองปฏิบัติงานเป็นเวลา 1 ปี หลังจากนั้น ถ้าผลงานเป็นที่พอใจและเข้าเกณฑ์มาตรฐาน ก็จะได้รับประกาศนียบัตรครูฉบับถาวร ในระหว่างปฏิบัติการสอน ครูต้องเข้ารับการฝึกอบรมอยู่เสมอ ซึ่งอาจเป็นรูปของการสอนไปด้วยฝึกอบรมด้วย หรือเรียนต่อตามสถาบันอุดมศึกษา นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานการศึกษาของจังหวัด ยังได้จัดฝึกอบรมอยู่เสมอ ครูสามารถเข้าอบรมได้ฟรี และยังจัดให้มีการสอบเพื่อรับประกาศนียบัตรครูในระดับจังหวัด และเป็นการสอบเพื่อคัดเลือกเข้าทำงานด้วย ครูที่จะย้ายไปสอนในจังหวัดอื่น ต้องผ่านการสอบของจังหวัดนั้น ๆ ก่อน นอกจากนี้ สมาคมครูและผู้ปกครอง รวมทั้งรัฐบาลส่วนท้องถิ่น มีบทบาทในการกำหนดคัดเลือกและการรับรองคุณภาพครูเป็นอย่างมากด้วย รัฐบาลส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการการศึกษาจังหวัด ยังมีส่วนในการพิจารณาเงินเดือน เงินเดือนของครูจะแตกต่างกันออกไปตามความสามารถของครู

โคบายาชิ (Kobayashi. 1976 : 158 -160) ได้กล่าวว่า ผู้ที่เป็นครูในญี่ปุ่นจะต้องถูกตรวจสอบคุณภาพหรือความสามารถ โดยหน่วยงานที่ครูสังกัดอยู่และโดยองค์กรวิชาชีพครู ครูต้องพยายามสร้างความยอมรับนับถือ ความเชื่อถือของสังคมให้เกิดขึ้นแก่ตนให้ได้ ในฐานะที่เป็นนักวิชาชีพชั้นสูง เป็นผู้มีความรู้ความสามารถสูงและมีจรรยาวิชาชีพ องค์กรวิชาชีพครูนั้นจะต้องเป็นกลางไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมือง ส่วนสหภาพครูญี่ปุ่น คือ JTU (The Japan Teachers Union) ได้มีบทบาทอย่างสำคัญในการปกปักษ์รักษาบทบาทและฐานะของครู ไม่ให้ตกเป็นเครื่องมือทางการเมือง รวมทั้งการส่งเสริมและรักษามาตรฐานของครู สหภาพครูญี่ปุ่นเชื่อว่าถ้าสหภาพครูถูกลดอำนาจลง ก็จะมีผลกระทบต่อสิทธิและวิชาชีพครูเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ในประเทศสหรัฐอเมริกา ก็ดำเนินการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู โดยมีหลักการว่า (อุทุมพร จิรานุวัฒน์ 2522 : 56 – 75)

1. เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาของสาธารณชน ที่จะได้รับจากสถาบันการศึกษา

2. เพื่อยกฐานะอาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง จูงใจผู้มีฝีมือดีเข้าสู่อาชีพครู และขจัดผู้ที่มิได้มุ่งที่จะยึดอาชีพครูเป็นอาชีพหลักอย่างแท้จริงออกจากวงการครู และเพื่อคุ้มครองป้องกันอาชีพครู

เกี่ยวกับวิธีการควบคุมและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูในสหรัฐอเมริกานั้น มีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กองวิจัยและพัฒนาวิชาชีพครู 2523 ข. 1 – 15 ชุดที่ 1)

1. โดยการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู ผู้ที่จะได้รับใบอนุญาตต้องผ่านการทดสอบหรือผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่รับรองแล้วของสถาบันฝึกหัดครู การออกใบอนุญาตได้รับการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงมาเรื่อย ๆ ตามความก้าวหน้าทางการศึกษา แต่ละรัฐมีอำนาจควบคุมการออกใบอนุญาตเอง อำนาจการออกใบอนุญาตจะเริ่มจากท้องถิ่นแล้วไปสู่อำนาจระดับรัฐ อย่างไรก็ตามเมื่อแต่ละรัฐมีอิสระในการควบคุมการออกใบอนุญาต จึงเกิดปัญหาความแตกต่างในด้านประเภท รูปแบบ และสิทธิที่กำหนดไว้ใน

ใบอนุญาต เช่น บางรัฐให้ใบอนุญาตตลอดชีพ บางรัฐให้เฉพาะรายวิชา ตลอดทั้งมีการกำหนดเงื่อนไข ให้ครูต้องศึกษาเพิ่มเติมอยู่เสมอ และบางรัฐไม่มีเงื่อนไขนี้ ทำให้เกิดปัญหาแก่ผู้ประกอบอาชีพครูมาก เนื่องจากการออกใบอนุญาตเฉพาะกลุ่มวิชามีปัญหามาก จึงมีแนวโน้มไปใช้ใบอนุญาตทั่วไป โดยวางแนวข้อบังคับใบอนุญาตให้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ที่ได้รับรองวิทยฐานะจากสมาคมและมีผลงานการศึกษาที่รับรองสมรรถภาพ และให้ระบุไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับความสามารถในการสอนตามพื้นฐานของครู และมีใบรับรองของสถาบันฝึกหัดครูเป็นหลักฐาน สำหรับการแก้ปัญหานี้มีผู้ให้ข้อเสนอแนะว่า การบรรจุครูที่จะให้ได้ครูดีควรเป็นความรับผิดชอบหลายฝ่าย คือ

1.1 สถาบันฝึกหัดครู ต้องมีความรับผิดชอบที่จะเสนอแนะเกี่ยวกับตัวผู้ขอใบอนุญาตทำการสอน เฉพาะวิชาที่เขามีสมรรถภาพในด้านนั้นจริง ๆ

1.2 ส่วนการศึกษาซึ่งเป็นผู้ใช้ครู ต้องบรรจุครูให้สอนตรงตามความสามารถ

1.3 หน่วยงานรับรองมาตรฐานวิชาชีพครู และหน่วยงานการศึกษาของรัฐ ต้องประท้วงถ้าสถาบันฝึกหัดครูรับรองผู้สมัครเป็นครูไม่ตรงตามความเป็นจริง และประท้วงต่อโรงเรียนที่ไม่มอบงานให้แก่ครูตรงกับความสามารถ

1.4 สมาคมวิชาชีพครู ต้องเอาใจใส่ระแวดระวังการใช้ครูไม่ตรงตามความสามารถและเงื่อนไขการจ้าง

1.5 ตัวครูเอง ต้องรับงานสอนที่ตนถนัดและแน่ใจว่าทำได้ดีที่สุด

การออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครูของสหรัฐอเมริกานั้น แบ่งเป็นระดับต่าง ๆ เช่น ใบอนุญาตสำหรับครูที่สอนในโรงเรียนระดับก่อนการประถมศึกษา ครูประถม ครูมัธยม ครูโรงเรียนราษฎร์ และมีใบอนุญาตมาตรฐานสำหรับผู้บริหาร และอาจารย์วิทยาลัย

2. การใช้โปรแกรมของสถาบันเป็นหลักและการรับรองสถาบัน การควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครูแบบนี้แตกต่างกับแบบที่หนึ่งที่ว่า เมื่อครูผ่านการอบรมหรือศึกษาจากโปรแกรมหรือสถาบันที่ได้รับรองมาตรฐานแล้ว ก็สามารถรับใบอนุญาตประกอบอาชีพครู

ได้ โดยไม่ต้องทำการทดสอบอีก

จากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู และการรับรองสถาบันของคณะกรรมการการศึกษาปัญหาวิชาชีพครู ซึ่งแต่งตั้งโดยรัฐบาลกลาง ระหว่าง ค.ศ. 1974 – 1975 คณะกรรมการมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรมีสถาบันวิชาชีพเป็นผู้ให้การรับรองสถาบันโดยตรง เพราะองค์กรของรัฐบางรัฐผูกมัดอยู่กับการให้เงินช่วยเหลือ องค์กรวิชาชีพครูจะได้พิจารณาในด้านวิชาชีพอย่างแท้จริง

2. คณะกรรมการพิจารณารับรองสถาบันควรมีสมาชิกในหลาย ๆ สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมพิจารณาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้แทนของนักศึกษาและชุมนุมชน

3. การออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครูควรให้มีการจำกัดอายุ เนื่องจากการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงมาก การให้ใบอนุญาตตลอดชีพ จะทำให้ครูไม่เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติมอยู่เสมอ

4. การรับรองสถาบันควรทำเป็นการรับรองเฉพาะโครงการ ไม่ใช่รับรองทั้งสถาบัน เช่น รับรองโครงการฝึกอบรมครูประถม ครูศิลป ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม การออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครูในสหรัฐอเมริกานั้น มีสถาบันผู้นำทางวิชาชีพ อันได้แก่ สมาคม องค์กรต่าง ๆ ให้การสนับสนุน ตลอดทั้งจัดให้มีการประชุมทางวิชาการ การสัมมนา และการส่งเสริมการวิจัย การยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูจึงพัฒนาเรื่อยมา

กล่าวโดยสรุปแล้ว การควบคุมมาตรฐานวิชาชีพ จะเริ่มจากการออกกฎหมายให้ผู้ที่จะประกอบอาชีพครูต้องมีใบอนุญาตประกอบอาชีพครูเป็นประการแรก การออกใบอนุญาตจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่จะยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูให้ดีขึ้น ตามความเห็นและแนวความคิดของนักการศึกษาในแต่ละยุคสมัย ซึ่งพยายามควบคุมมาตรฐานวิชาชีพ และหาวิธีส่งเสริมให้ครูต้องมีการฝึกอบรมตลอดระยะเวลาเป็นครู และดูแลการใช้ครูให้ตรงตามที่ครูได้เรียนมา นอกจากนี้ยังมีการควบคุมโปรแกรมการผลิตครูของสถาบันผลิตครูด้วย เพื่อให้ดำเนินการประสานกับหน่วยออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

และมีการจัดทำโครงการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครูระหว่างรัฐขึ้น (Interstate Certification Project) เพื่อให้ความสะดวกแก่ครูที่ต้องไปประกอบอาชีพในรัฐอื่น (Hartle. 1974 : 248 - 249)

การควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครูในประเทศเกาหลีใต้ ก็ดำเนินการเช่นเดียวกับประเทศญี่ปุ่น (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กองวิจัยและพัฒนาวิชาชีพครู 2523 : 31 – 32) โดยอาศัยการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครูเป็นเครื่องมือสำคัญในการควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครู ขั้นตอนในการออกใบอนุญาตและหน่วยงานที่รับผิดชอบ ก็กระทำเช่นเดียวกับของญี่ปุ่น โดยมีรัฐบาลส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการการศึกษาส่วนท้องถิ่น และสมาคมผู้ปกครองและครู เข้ามามีบทบาทในการกำหนดคัดเลือกและการรับรองคุณภาพของครู

การควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครูทั้งของญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และเกาหลีใต้นั้น จะเห็นว่ามีหลักการสำคัญที่คล้ายคลึงกันมากที่เดียว จะแตกต่างกันบ้างก็เป็นส่วนที่เกี่ยวกับรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งเป็นไปตามสภาพแวดล้อมและการจัดการศึกษาของประเทศนั้น ๆ ส่วนหลักการนั้นถือได้ว่าเหมือนกัน คือ มีการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู การรับรองสถาบันและโปรแกรมการฝึกหัดครู และมีการจัดตั้งสถาบันของวิชาชีพครูเพื่อทำหน้าที่คุ้มครองและพัฒนาวิชาชีพครู ครูนั้นจะต้องมีการศึกษาอบรมเพิ่มเติมอยู่เสมอ รายได้หรือเงินเดือนจะขึ้นอยู่กับความสามารถ ส่วนอำนาจในการควบคุมและการออกใบอนุญาตนั้น ในสหรัฐแต่ละรัฐมีอำนาจควบคุมในรัฐของตนเอง และมีอำนาจมากกว่าของญี่ปุ่นหรือเกาหลีใต้ ซึ่งหน่วยงานในท้องถิ่นมีส่วนในการควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครูไม่มากเท่าสหรัฐ เพราะต้องอาศัยองค์การของครูและหน่วยงานของรัฐบาลกลางเข้ามามีส่วนเป็นสำคัญ

สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูก็คือ สิทธิและหน้าที่ของครู ครูจะต้องได้รับสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพพอสมควร เพื่อวิชาชีพครูและการศึกษาจะได้พัฒนาไปด้วยดี ดังที่องค์การ UNESCO เสนอแนะในด้านสิทธิและหน้าที่รับผิดชอบของครูไว้ว่า (สุโท เจริญสุข 2517 : 4)

88710

1. ครูควรจะได้รับเสรีภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามอาชีพของตน ตลอดจนทางวิชาการ เป็นผู้เลือกอุปกรณ์การสอน และวิธีสอนที่เหมาะสมแก่เด็ก มีส่วนร่วมในการวางหน้าที่ครู และจัดทำแบบเรียน

2. หากจะต้องมีการประเมินผลงานของครูแล้ว การประเมินผลจะต้องดำเนินไปอย่างเป็นธรรม และควรแจ้งผลให้ครูทราบด้วย ครูควรมีสิทธิที่จะอุทธรณ์คัดค้านการประเมินที่ตนเห็นว่าไม่เป็นธรรม

3. ครูควรมีสิทธิเสรีภาพ ที่จะใช้สิทธิของพลเมือง ตามที่พลเมืองทั่วไปได้รับอยู่ และควรมีสิทธิสมัครเข้ารับตำแหน่งในองค์การสาธารณะด้วย

4. เพื่อครูจะได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนโดยเรียบร้อย ควรจะมีการปรึกษาหารือกันระหว่างเจ้าหน้าที่การศึกษา และองค์กรครูในเรื่องที่เกี่ยวกับนโยบายการศึกษา การบริหารโรงเรียน และความก้าวหน้าในการบริหารการศึกษา

จากข้อคิดเห็นและหลักการเหล่านี้ จะเห็นได้ว่า การที่จะยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูหรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ทางการศึกษาของประเทศ ครูควรได้มีส่วนอย่างมากในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะเห็นได้ว่าในญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกานั้น องค์กรของครูจะมีบทบาทอย่างสำคัญในการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู

<u>ปัญหาและอุปสรรคบางประการในการควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครู</u>

สตินเนท (Stinnett. 1979 : 456 - 500) ได้กล่าวถึงปัญหาของวิชาชีพครูในอเมริกาว่า มีมากมายหลายประการด้วยกัน แต่ที่สำคัญได้แก่ การที่มีองค์กรของครูมากมายและมีหลายระดับตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ไปจนถึงระดับรัฐและชาตินั้น ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครู เพราะกฎเกณฑ์แตกต่างกัน ตลอดทั้งเกิดความสับสนแก่ครูที่เป็นสมาชิก เพราะมีหลายองค์กรและหลายสาขา จนถึงกับมีการแข่งขันกันระหว่างองค์กรของครูต่าง ๆ นอกจากนั้นการรับรองวิชาชีพครู (Professional Accreditation of Teacher Education) ก็มีปัญหาเพราะมีหลายหน่วยงานที่ให้การรับรอง และมีเกณฑ์แตกต่างกันออกไป

ฮอยล์ (Hoyle. 1969:90 - 92) ได้กล่าวถึงอุปสรรคเกี่ยวกับสถานะทางวิชาชีพครูว่า มีเรื่องสำคัญอยู่ 5 ประการ ที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่

1. ภูมิหลังและสถานะทางสังคมของผู้ที่จะเข้ามาสู่วิชาชีพนั้น
2. ความสมดุลย์ระหว่างเพศ เกี่ยวกับภาระหน้าที่ในการสอน
3. ความคาดหวังและความเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับวิชาชีพครู
4. รายได้และเงินเดือน
5. ความเชื่อหรือคตินิยม เกี่ยวกับประเพณีของวิชาชีพทางการศึกษา

จากปัญหาและอุปสรรคบางประการในการควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครูที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ปัญหาที่สำคัญได้แก่ การที่มีองค์กรของครูหลายสาขาและหลายระดับนั้นย่อมก่อให้เกิดความสับสนในการควบคุม ปัญหาอีกอย่างก็คือ ความแตกต่างในเรื่องเกณฑ์มาตรฐานของครู การรับรองมาตรฐานสถาบัน และปัญหาสุดท้ายก็คือ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของครูที่มีภูมิหลัง ประสบการณ์ รวมทั้งลักษณะเฉพาะของวิชาชีพที่ต่างกัน

<u>การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุรุสภาและองค์กรครูในต่างประเทศ</u>

บุญเรือน มากบุญ (บุญเรือน มากบุญ 2520 : จ – ฉ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูในภาคเหนือที่มีต่อบทบาทและกิจกรรมของคุรุสภา" โดยใช้ผู้บริหารการศึกษาและครูประจำการเป็นตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ครูยังไม่ได้รับความสะดวกที่จะทราบข่าวการดำเนินงานของคุรุสภา และเห็นว่างานด้านวิชาการเป็นประโยชน์มากกว่างานด้านสวัสดิการและงานด้านการบริหารงานบุคคลแทน ก.พ. และ ก.จ. การบริหารงานกิจกรรมทั้งสามด้านที่กล่าวมายังมีความบกพร่อง ครูต้องการให้คุรุสภาปรับปรุงการให้บริการทั้งสามด้านของคุรุสภา และให้คุรุสภาได้ประชาสัมพันธ์งานของคุรุสภาออกไปสู่สมาชิก รวมทั้งขยายการให้บริการต่าง ๆ ออกไปสู่ต่างจังหวัดให้มากกว่าเดิม

บุญเรือน มากบุญ ได้ให้ความเห็นว่า งานในด้านการบริหารงานบุคคลของ

คุรุสภานั้น ปรากฏว่าคุรุสภาทำหน้าที่ถึง 2 บทบาท คือ เป็นสถาบันอาชีพครู และเป็นหน่วยงานบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูด้วย ลักษณะเช่นนี้ทำให้การดำเนินงานของคุรุสภาเป็นไปอย่างยุ่งยาก เพราะอำนาจในการบริหารงานบุคคลของคุรุสภามีน้อย อำนาจจริง ๆ ยังอยู่ที่ ก.พ. ดังนั้นงานส่วนใหญ่ของคุรุสภาจึงเป็นไปในด้านสถาบันอาชีพครู เมื่อเป็นดังนี้จึงมีผู้เสนอความคิดเห็นว่า คุรุสภาควรมีอำนาจเต็มในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู หรือมิฉะนั้นก็ควรปฏิบัติหน้าที่เป็นสถาบันอาชีพครูอย่างเดียว ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ สายสวาท เมทะนี (สายสวาท เมทะนี 2508 : 42 อ้างอิงมาจาก บุญเรือน มากบุญ 2520 : 48) เรื่อง "การสำรวจความคิดเห็นของครูในจังหวัดพระนคร ที่มีต่องานและบริการที่คุรุสภาให้แก่สมาชิก" พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในงานและบริการของคุรุสภา การบริการของคุรุสภายังไม่เป็นที่พอใจ และส่งเสริมความรู้แก่ครูน้อยไป ผู้วิจัยยังได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้ที่มีอาชีพครูนั้นยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะสมาชิกยังมีปัญหาและอุปสรรคทั้งในด้านการเพิ่มพูนความรู้และด้านสวัสดิการ สมควรได้รับการช่วยเหลือโดยเร่งด่วน

จากการวิจัยที่กล่าวมานี้จะเห็นว่า คุรุสภานั้นควรมีการปรับปรุงอย่างยิ่ง เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ครูอย่างแท้จริง ซึ่งอาจจะจัดตั้งเป็นหน่วยงานบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูอย่างแท้จริง หรือเป็นสถาบันวิชาชีพครูเพื่อควบคุมและส่งเสริมวิชาชีพครูอย่างใดอย่างหนึ่ง

ส่วนที่เกี่ยวกับองค์กรของครูในต่างประเทศนั้น วาร์ด (Ward. 1973:1069-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรครูในอนาคตว่า องค์กรครูจะเน้นหนักบทบาทในด้านใด ผลการวิจัยพบว่า

1. ในอนาคตประมาณปี ค.ศ. 1975 สมาคมครูระดับท้องถิ่นจะมีบทบาทในด้านปรับปรุงและพัฒนานโยบายทางการสอนร่วมกับคณะกรรมการโรงเรียน

2. สมาคมครูระดับรัฐจะมีอำนาจในทางกฎหมายมากขึ้น ในด้านการออกใบอนุญาตให้ประกอบอาชีพ ในราวปี ค.ศ. 1982

3. การให้ข่าวสารด้านการปรับปรุงการสอนโดยผ่านองค์กรของครู จะมีความสำคัญน้อยลง

4. การทำหน้าที่ด้านมาตรฐานครูจะมีความสำคัญน้อยลงเช่นกัน

5. สมาคมครูต่าง ๆ คณะกรรมการโรงเรียน มหาวิทยาลัย และหน่วยงานของรัฐบาล มีแนวโน้มว่าจะร่วมมือกันมากขึ้น เฉพาะสมาคมครูไม่ปรารถนาที่จะปฏิบัติด้านปรับปรุงวิชาชีพและการสอนแต่เพียงลำพัง แต่ต้องการจะร่วมมือกับผู้อื่นมากขึ้น และการร่วมมือกันนี้ จะเป็นไปในด้านการต่อสู้เรียกร้องเพื่อการต่อรอง

ในปี ค.ศ. 1965 คลาร์ก (Clark. 1967:1 - 5) ได้ส่งคำถามไปยังครูและผู้บริหารการศึกษาในรัฐอิลลินอยส์ (Illinois) รวมทั้งหมด 5 เขตการศึกษาด้วยกัน คลาร์ค ได้สรุปผลการวิจัยว่า ครูที่เป็นสมาชิกของ "สมาคมการศึกษาแห่งชาติสหรัฐอเมริกา" (NEA) มีแนวโน้มว่าพึงพอใจในวิชาชีพครูมากกว่าครูที่เป็นสมาชิกของ "สหพันธ์ครูแห่งสหรัฐอเมริกา" (AFT) ทั้งกลุ่มครูและผู้บริหารการศึกษามีความเห็นตรงกันว่า NEA มีบทบาทเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพและการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ AFT มีบทบาทเน้นหนักด้านเงินเดือนของครูและสภาพในการทำงาน

จากผลการศึกษาค้นคว้าเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นว่า วิชาชีพครูนั้นจัดได้ว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูงอาชีพหนึ่ง แต่ในปัจจุบันอาชีพครูยังไม่ได้รับการส่งเสริมให้ปฏิบัติกันอย่างวิชาชีพชั้นสูงอื่น ๆ เช่น ยังไม่ได้มีการควบคุมกันอย่างจริงจังและจัดตั้งสถาบันวิชาชีพ เพื่อทำหน้าที่ควบคุมและส่งเสริมผู้ประกอบวิชาชีพทำให้มาตรฐานวิชาชีพครูอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของชาติ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงมีผู้เสนอแนะให้มีการควบคุมและส่งเสริมวิชาชีพครูโดยการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู เช่นเดียวกับอาชีพครูในต่างประเทศบางประเทศ ตลอดทั้งการดำเนินการควบคุมการผลิตครูและการใช้ครูให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และควรเลื่อนระดับการศึกษาขั้นต่ำของครูจากระดับ ป.กศ. ต้น เป็นระดับ ป.กศ. สูง ซึ่งข้อเสนอแนะต่าง ๆ เหล่านี้ ต่างก็เห็นที่จะให้มีการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูให้

สูงขึ้นโดยส่วนที่หนึ่งปรับปรุงครูให้มีคุณภาพและคุณสมบัติที่เหมาะสม ส่วนที่สองให้มีการปรับปรุงอาชีพครูให้เป็นอาชีพที่มั่นคงและสามารถดึงดูดคนที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาประกอบอาชีพครู ส่วนที่สามให้มีการจัดตั้งสถาบันวิชาชีพครู เพื่อทำหน้าที่ควบคุมและส่งเสริมให้วิชาชีพครูก้าวหน้าและอยู่ในระดับมาตรฐานที่พึงประสงค์

อย่างไรก็ตามในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูนั้น มีข้อควรคำนึงเกี่ยวกับขั้นตอนและระเบียบข้อบังคับที่จะออกใช้ในการควบคุมและส่งเสริมวิชาชีพครู ส่วนการจัดตั้งองค์กรของครูนั้นก็มีข้อเสนอแนะให้จัดตั้งคุรุสภาทำหน้าที่เป็นสถาบันวิชาชีพครูกันอย่างจริงจัง โดยแยกการบริหารงานบุคคลที่เกี่ยวกับข้าราชการครูแทน ก.พ. ออกไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำการศึกษากับครูโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 703 คน และสังกัดเทศบาล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จำนวน 216 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 919 คน

วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ดังนี้

1. สุ่มจังหวัด โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากเขตการศึกษา 9, 10, และ 11 ซึ่งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เอาเพียง 40 % ของจำนวนจังหวัดทั้งหมดของแต่ละเขต ได้จังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเขตละ 2 จังหวัด ดังนี้ เขตการศึกษา 9 ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดสกลนคร เขตการศึกษา 10 ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดมหาสารคาม เขตการศึกษา 11 ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์

2. สุ่มโรงเรียน แบ่งกลุ่มโรงเรียนตัวอย่างในแต่ละจังหวัดที่สุ่มได้ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

2.1 กลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2.2 กลุ่มโรงเรียนสังกัดเทศบาล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

แล้วทำการสุ่มเอากลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มต่อไป ซึ่งโรงเรียนที่จะนำมาเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น เป็นโรงเรียนที่มีครูดำรงตำแหน่งประจำอยู่ไม่น้อยกว่า 4 คน

3. สุ่มโรงเรียนจากกลุ่มอำเภอของจังหวัดที่สุ่มมาได้ โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย โดยสุ่มเอาเพียง 14 % ของจำนวนอำเภอและกิ่งอำเภอทั้งหมดของแต่ละจังหวัด ได้อำเภอกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 14 อำเภอ

4. สุ่มกลุ่มโรงเรียนตัวอย่าง จากอำเภอที่สุ่มมาได้ โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย สุ่มเอาเพียง 14 % ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมดที่อยู่ในสังกัดของแต่ละอำเภอ ได้กลุ่มโรงเรียนตัวอย่างทั้งสิ้น 53 โรงเรียน แล้วตรวจสอบรายชื่อครูทั้งหมดที่ดำรงตำแหน่งประจำอยู่ในโรงเรียนที่สุ่มได้ ก็จะได้ครูกลุ่มตัวอย่างที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งสิ้น 703 คน

5. สำหรับกลุ่มที่ 2 ในข้อ 2.2 สุ่มเอากลุ่มโรงเรียนเทศบาล โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย เอาเพียง 20 % ของจำนวนโรงเรียนเทศบาลทั้งหมดของแต่ละจังหวัด ได้กลุ่มโรงเรียนตัวอย่างทั้งสิ้น 8 โรงเรียน แล้วตรวจสอบรายชื่อครูทั้งหมดที่ดำรงตำแหน่งประจำอยู่ในโรงเรียนที่สุ่มได้ ได้ครูกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 216 คน รวมครูกลุ่มตัวอย่างทั้งสองสังกัด จำนวน 919 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1 และ 2

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แยกตามเขตการศึกษา จังหวัด และอำเภอ

เขตการศึกษา	จังหวัด	อำเภอ	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครูกลุ่มตัวอย่าง
9	ขอนแก่น	หนองเรือ	3	50
		พล	3	33
		น้ำพอง	3	46
	สกลนคร	พรรณานิคม	3	43
		วานรนิวาส	4	39
10	อุบลราชธานี	อำนาจเจริญ	5	53
		ศรีเมืองใหม่	3	27
		เมืองอุบลราชธานี	5	78
	มหาสารคาม	เชียงยืน	3	59
11	นครราชสีมา	โนนสูง	3	43
		เมืองนครราชสีมา	3	39
		ปักธงชัย	5	86
	บุรีรัมย์	พุทไธสง	4	51
		เมืองบุรีรัมย์	6	56
รวม	6	14	53	703

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล แยกตามเขตการศึกษา จังหวัด และเทศบาล

เขตการศึกษา	จังหวัด	เทศบาล	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครูกลุ่มตัวอย่าง
9	ขอนแก่น	เมืองขอนแก่น	2	37
	สกลนคร	เมืองสกลนคร	1	21
10	อุบลราชธานี	เมืองอุบลราชธานี	1	56
	มหาสารคาม	เมืองมหาสารคาม	1	17
11	นครราชสีมา	เมืองนครราชสีมา	2	29
	บุรีรัมย์	เมืองบุรีรัมย์	1	56
รวม	6	6	8	216

<u>เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล</u>

1. ลักษณะเครื่องมือ

เป็นแบบสอบถามทัศนะของครูที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยวิเคราะห์จากผลสรุปรายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและฐานะของครู และจากผลสรุปรายงานการสัมมนาเรื่อง "แนวใหม่ของการฝึกหัดครู" และเรื่อง "มาตรฐานวิชาชีพครู" เป็นส่วนสำคัญ และได้จัดรูปแบบของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นหรือทัศนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐาน

วิชาชีพครู ซึ่งอาศัยหลักการปฏิบัติ 7 มาตรการใหญ่ ๆ รวมคำถามทั้งสิ้น 60 ข้อ คำถามแต่ละข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบบปลายปิด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

ตัวอย่างแบบสอบถาม ตอนที่ 2

วิธีตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ทั้งหมด 60 ข้อ แต่ละข้อเป็นความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ขอให้ท่านอ่านแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่า ท่านมีความเห็นตรงกับความเห็นในข้อนั้น ๆ เพียงใด แล้วโปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่สอดคล้องกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านเองให้มากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
0	ครูทุกคนควรได้เรียนวิชาครูมาก่อนประกอบอาชีพครู					
00	ควรยกเลิกการเปิดสอนนักศึกษาครูภาคค่ำ					

เกณฑ์การให้คะแนน สำหรับข้อความที่เป็นบวก (Positive) ก็จะให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 5
เห็นด้วย	ให้คะแนน 4
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน 3

ไม่เห็นด้วย ให้คะแนน 2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน 1
สำหรับข้อความที่เป็นลบ (Negative) ก็จะให้คะแนนตรงกันข้าม เป็น 1, 2, 3, 4, และ 5 ตามลำดับ

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีสร้างแบบสอบถามที่ดีและถูกต้อง รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวกับการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูเช่น วิธีการ หรือแนวความคิดต่าง ๆ เป็นหลักยึดในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้รู้เกี่ยวกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูจำนวน 3 คน ช่วยตรวจสอบ

2.3 หาความเป็นปรนัยของแบบสอบถาม ซึ่งมีจำนวน 75 ข้อ โดยให้นิสิตปริญญาโทซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2523 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีที่ 2 วิชาเอกการบริหารการศึกษา จำนวน 6 คน วิชาเอกการวัดผลการศึกษา จำนวน 4 คน รวมทั้งครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำนวน 7 คน รวมทั้งหมด 17 คน ช่วยตรวจสอบข้อบกพร่องและเสนอแนะเกี่ยวกับแบบสอบถาม เสร็จแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนี้ ให้คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ช่วยตรวจสอบแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วซึ่งมีจำนวน 70 ข้อ ไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น และเทศบาลเมืองขอนแก่น ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน และ 20 คน ตามลำดับ รวมทั้งสิ้น 50 คน

2.5.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยแยกเป็นกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ กลุ่มละ 25 % แล้วคัดข้อที่มีอำนาจจำแนกต่ำออก เหลือจำนวนคำถามทั้งสิ้น 60 ข้อ

2.5.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธี α-Coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่น .85

3. วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามต่อหน่วยงานหรือส่วนราชการที่กลุ่มตัวอย่างสังกัดอยู่ ส่วนการส่งแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีส่งทางไปรษณีย์เป็นส่วนใหญ่ โดยส่งจำนวนแบบสอบถามไปเท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ต่อจากนั้นผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนจากทางไปรษณีย์ ส่วนที่เหลือผู้วิจัยส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนที่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาเป็นจำนวน 769 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถทำการวิเคราะห์ได้ จำนวน 740 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.52 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป ดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนแบบสอบถามที่สมบูรณ์ แยกตาม ตำแหน่งหน้าที่ อายุราชการ คุณวุฒิ และเพศ

ตัวแปรที่ศึกษา		จำนวนแบบสอบถาม	รวม
ตำแหน่งหน้าที่	ครูฝ่ายบริหาร	88	740
	ครูฝ่ายปฏิบัติการสอน	652	
อายุราชการ	10 ปี หรือมากกว่า	341	740
	ต่ำกว่า 10 ปี	399	
คุณวุฒิ	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	85	740
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	655	
เพศ	ครูชาย	339	740
	ครูหญิง	401	

4. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

คัดเลือกเอาเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามที่ใช้ได้มาตรวจนับคะแนน เฉพาะตอนที่ 2 ของแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า

4.2 หาคะแนนเฉลี่ยของแต่ละข้อ ของแบบสอบถามตอนที่ 2 และคะแนนเฉลี่ยรวมของแต่ละมาตรการ ซึ่งคะแนนเฉลี่ยของข้อใดหรือมาตรการใดสูง แสดงว่า ครูมีความเห็นด้วย ถ้าข้อใดหรือมาตรการใดต่ำ แสดงว่า ครูไม่เห็นด้วย การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามตอนที่ 2 ได้กำหนดเกณฑ์ดังนี้ (Best. 1964 : 189)

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า ไม่เห็นด้วย
คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า ไม่แน่ใจ
คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า เห็นด้วย
คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4.3 หาค่า t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง โดยแยกเป็นพวกตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ อายุราชการ คุณวุฒิ และเพศ

4.4 สำหรับ ตอนที่ 3 ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะรวบรวมความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ แยกเป็นหมวดหมู่ แล้วจัดอันดับความสำคัญของความคิดเห็น โดยคิดเป็นค่าร้อยละ (Percent)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ซึ่งได้แก่

5.1.1 คะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร (Ferguson. 1976 : 45)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

5.1.2 ค่าความแปรปรวน ใช้สูตร (Ferguson. 1976 : 64)

$$S^2 = \frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N - 1)}$$

5.2 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธี α-Coefficient ใช้สูตร (Cronbach. 1970 : 368)

$$r_{tt} = \frac{N}{N - 1}\left(1 - \frac{\Sigma S_i^2}{S_t^2}\right)$$

5.3 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบสมมุติฐาน ใช้สูตร (Ferguson. 1976 : 165)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

5.4 หาค่าร้อยละของความคิดเห็น ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของความคิดเห็นใด} = \frac{\text{ความถี่ของความคิดเห็นนั้น}}{\text{จำนวนความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

บทที่ 4

ผลการศึกษาค้นคว้า

ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล

เพื่อความสะดวกและมีความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และข้อความโดยย่อ สำหรับใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ครู	แทน	ครูโรงเรียนประถมศึกษาทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติการสอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ใน t - distribution

ลำดับขั้นของการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับขั้นดังนี้

ตอนที่ 1 ทัศนะของครูที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู โดยอาศัยหลักปฏิบัติที่สำคัญ 7 มาตรการ

ตอนที่ 2 การทดสอบสมมุติฐาน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ทัศนะของครูที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู โดยอาศัยหลักปฏิบัติที่สำคัญ 7 มาตรการ ปรากฏผลดังต่อไปนี้

มาตรการที่ 1 เกี่ยวกับการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ ผลปรากฏว่าครูเห็นด้วยกับมาตรการนี้ (4.0329) ที่กำหนดให้มีมาตรฐานการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ ควบคุมการใช้ครูและบุคลากรให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ รวมทั้งผลิตครูผู้ช่วยทำหน้าที่ด้านธุรการและสร้างแรงจูงใจให้ผู้มีคุณวุฒิและคุณธรรมเข้ามาสู่อาชีพครูมากขึ้น ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของครู ที่มีต่อมาตรการการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ

ข้อที่	ข้อความ	$\bar{X}$
1	ควรให้วุฒิปริญญากิตติมศักดิ์แก่ผู้มีผลงานดีเด่น ซึ่งเป็นประโยชน์แก่วิชาชีพครู	3.9865
2	ควรกำหนดคุณวุฒิขั้นต่ำของครูและบุคลากรทางการศึกษาเอาไว้	4.0595
3	ไม่ควรให้ครูมาทำหน้าที่อื่น เพื่อหวังผลทางการเลื่อนชั้น	4.2284
4	ควรกำหนดอัตรากำลังครูและบุคลากรไว้ให้เป็นมาตรฐาน สำหรับสถานศึกษาทุกขนาด	4.3905
5	ควรสร้างแรงจูงใจให้ผู้มีคุณวุฒิและคุณธรรมเข้ามาสู่อาชีพครูให้มากขึ้น	4.3473
6	ควรควบคุมการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ตรงกับหน้าที่และความสามารถ	4.2946
7	ผู้ประกอบอาชีพครู ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้ระดับสูง	2.9041
8	ครูควรจะสอนวิชาอะไรก็ได้ แล้วแต่ครูใหญ่จะสั่ง	3.8392
9	ควรบรรจุครูสำหรับตำแหน่งโดยเฉพาะ เช่น ครูธุรการ ครูแนะแนว ครูบรรณารักษ์ ฯลฯ	4.2459
	ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	4.0329

จากตาราง 4 ปรากฏว่า มีเพียงข้อ 7 ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (2.9041) แสดงว่าครูไม่แน่ใจต่อความเห็นที่ว่า ผู้ประกอบอาชีพครูไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้ระดับสูง ส่วนที่เหลืออีก 8 ข้อ ครูมีความเห็นด้วยทุกข้อ โดยมีข้อที่ 4 มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (4.3905) คือ ควรกำหนดอัตรากำลังครูและบุคลากรไว้ให้เป็นมาตรฐาน สำหรับสถานศึกษาทุกขนาด

มาตรการที่ 2 เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามาตรฐานวิชาชีพครู ผลปรากฏว่าครูเห็นด้วยกับมาตรการนี้ (3.6758) ที่ให้จัดตั้งสถาบันวิชาชีพครู (คุรุสภา) เพื่อทำหน้าที่ควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครู โดยการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของครูที่มีต่อมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามาตรฐานวิชาชีพครู

ข้อที่	ข้อความ	$\bar{X}$
10	คุรุสภา ควรทำหน้าที่แต่เพียงบริหารบุคคลที่เกี่ยวกับข้าราชการครูเท่านั้น	2.6162
11	คุรุสภา ควรเป็นอิสระไม่ขึ้นอยู่กับหน่วยงานของทางราชการ	3.5973
12	คุรุสภา ควรจัดตั้งเป็นสถาบันวิชาชีพครูโดยมีกฎหมายรองรับ	4.1892
13	การเป็นสมาชิกคุรุสภาของครู ควรเป็นไปตามความสมัครใจ	2.5703
14	คุรุสภาควรเป็นศูนย์กลางของสมาคมและองค์กรที่เกี่ยวกับครู	4.5154
15	หลักการของคุรุสภา ควรยึดหลักว่า เป็นสถาบันของครู บริหารโดยครู และทำงานเพื่อครู	4.2270
16	คุรุสภาควรมีบทบาทอย่างมากในการควบคุมผู้ประกอบอาชีพครู	3.9392
17	คุรุสภาควรทำหน้าที่แต่เพียงส่งเสริมวิชาการแก่ครูเท่านั้น	3.1108

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	$\bar{X}$
18	อาชีพครูถือเป็นอาชีพธรรมดาอย่างหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องมีจรรยาบรรณแห่งอาชีพ	4.1351
19	ครูทุกคนควรได้เรียนวิชาครูมาก่อนประกอบอาชีพครู	4.2959
20	ควรมีการกวดขันพิเศษในการคัดเลือกผู้ที่จะประกอบอาชีพครู	4.3338
21	ครูควรมีใบอนุญาตประกอบอาชีพ เช่นเดียวกับแพทย์หรือทนายความ	3.5608
22	การออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู ควรกรอบคลุมทั้งครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น ศึกษานิเทศก์ ครูแนะแนว ฯลฯ	3.6365
23	การออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู จะทำให้อาชีพครูขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	3.0703
24	การศึกษาต่อของครูระหว่างประจำการ ทำให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงาน	3.1500
25	ควรกำหนดให้ครูทุกคนต้องศึกษาต่อหรือเข้ารับการอบรมเป็นระยะ ๆ	4.2257
	ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.6758

จากตาราง 5 จะเห็นว่า ข้อที่ 10, 13, 17, 23, และ 24 มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงที่แสดงว่า ครูไม่แน่ใจ กับข้อความหรือข้อเสนอแนะเหล่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อความที่เป็น ลบ ส่วนข้อที่เหลือทั้งหมดมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงที่เห็นด้วย สำหรับข้อความที่เป็น บวก หรือไม่เห็นด้วย สำหรับข้อความที่เป็น ลบ ค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.6758 แสดงว่า ครูเห็นด้วยกับมาตรการนี้

มาตรการที่ 3 เกี่ยวกับการพัฒนาหรือฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ผลปรากฏว่าครูเห็นด้วยกับมาตรการนี้ (3.5387) ที่ให้จัดตั้งศูนย์การฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาขึ้น ให้วิทยาลัยครูรับผิดชอบในเขตของตน เพื่อทำการฝึกอบรมครูประจำการทุกระดับแทนการศึกษาภาคค่ำ รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของครู ที่มีต่อมาตรการการพัฒนาหรือฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้อที่	ข้อความ	$\bar{X}$
26	ควรจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาขึ้นหลาย ๆ แห่ง ในทุกเขตการศึกษา	4.4027
27	ให้วิทยาลัยครูแต่ละแห่งเป็นผู้รับผิดชอบทำการฝึกอบรมครูประจำการทุกระดับ	4.1514
28	การเปิดสอนนักศึกษาครูภาคค่ำ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาในงานประจำของครูมากนัก	2.5973
29	ควรให้นักศึกษามีส่วนในการประเมินผลการสอนของอาจารย์ ในสถาบันฝึกหัดครูด้วย	3.9851
30	ครูที่ไม่ได้เรียนวิชาครูก็สามารถสอนได้ดีพอ ๆ กับครูที่ได้เรียนวิชาครูมาแล้ว	3.0892
31	ควรยกเลิกการเปิดสอนนักศึกษาครูภาคค่ำ	3.0068
	ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.5387

จากตาราง 6 จะเห็นว่า ครูเห็นด้วยอย่างมากกับการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาขึ้นหลาย ๆ แห่ง ในทุกเขตการศึกษา (4.4027) และ

ให้วิทยาลัยครูเป็นผู้รับผิดชอบในเขตของตน (4.1514) ส่วนการยกเลิกการเปิดสอนนักศึกษาครูภาคค่ำนั้น ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วงที่แสดงว่า ครูไม่แน่ใจ เช่นเดียวกับปัญหาที่เกิดจากการเปิดสอนนักศึกษาครูภาคค่ำ (2.5973)

มาตรการที่ 4 เกี่ยวกับการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ ผลปรากฏว่าครูเห็นด้วยกับมาตรการนี้ (3.5167) ที่ให้มีการรับรองมาตรฐานการฝึกหัดครูทั้ง 2 ลักษณะ คือรับรองลักษณะของสถาบันและหลักสูตรการศึกษา และให้ทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้รับรองและกำหนดมาตรฐาน และตั้งคณะกรรมการจากสถาบันผลิตครูและผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการวางมาตรฐานการผลิตครู รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 7

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของครู ที่มีต่อมาตรการการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ

ข้อที่	ข้อความ	$\bar{X}$
32	คุณภาพของครูในปัจจุบัน เป็นที่น่าพอใจอย่างยิ่ง	3.2784
33	สถาบันผลิตครู ควรมีอิสระเต็มที่ในการกำหนดแบบแผนลักษณะการจัดตั้ง การจัดบริเวณอาคารสถานที่ อุปกรณ์ต่าง ๆ และการจัดการเรียนการสอน	2.1676
34	ควรจัดให้มีการรับรองมาตรฐานการฝึกหัดครู	4.2351
35	ทบวงมหาวิทยาลัย ควรเป็นผู้กำหนดหลักสูตรการฝึกหัดครู	3.4973
36	ไม่จำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการฝึกหัดครู	3.7797
37	สถาบันฝึกหัดครู การจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกัน เพื่อดำเนินการวางเกณฑ์การผลิตครูให้เหมือนกัน	4.1419
	ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.5167

จากตาราง 7 ปรากฏว่า ครูเห็นด้วยที่จะให้สถาบันฝึกหัดครูมีอิสระเต็มที่ในการจัดการศึกษาของสถาบัน (2.1676) ซึ่งเป็นข้อความทางลบ และครูเห็นด้วยกับการจัดให้มีการรับรองมาตรฐานการฝึกหัดครู (4.2351) และการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกัน เพื่อดำเนินการวางเกณฑ์การผลิตครูให้เหมือนกัน (4.1419)

มาตรการที่ 5 เกี่ยวกับด้านโครงสร้างการผลิต หลักสูตร และประสบการณ์วิชาชีพครู ผลปรากฏว่าครูไม่แน่ใจกับมาตรการนี้ (3.2458) ที่ให้เปลี่ยนหลักสูตรการฝึกหัดครูขั้นต่ำเป็นระดับ ป.กศ.สูง รับนักเรียนฝึกหัดครูที่จบ ม.ศ.5 หรือ ม. 6 เป็นอย่างต่ำ ยกเลิกการสอบวิชาชุดครู และปรับปรุงการฝึกสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังรายละเอียดปรากฏในตาราง 8

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของครู ที่มีต่อมาตรการด้านโครงสร้างการผลิต หลักสูตร และประสบการณ์วิชาชีพครู

ข้อที่	ข้อความ	$\bar{X}$
38	การรับนักเรียนฝึกหัดครู โดยรับผู้ที่จบจากระดับ ม.ศ.3 (ม. 3) นั้น เหมาะสมดีแล้ว	2.8514
39	ครู ป.กศ. ต้น นั้นโดยทั่ว ๆ ไปทำการสอนได้ผลดีเท่า ๆ กับครูปริญญาตรี	2.8311
40	ควรจะรับนักเรียนฝึกหัดครู จากผู้จบชั้น ม.ศ.5 (ม.6) เป็นอย่างต่ำ	3.4608
41	การสอบวิชาชุดครู ทำให้ครูประจำการได้พัฒนาด้านวิชาการดีมาก	2.0554
42	ควรยกเลิกการผลิตครูระดับ ป.กศ. ต้น	2.9716
43	คู่มือการจัดหลักสูตร ควรมีเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนก็เพียงพอแล้ว	3.9122
44	การอบรมครูประจำการ น่าจะมีผลดีกว่าให้ครูสอบวิชาชุดด้วยตนเอง	3.7392

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	$\bar{X}$
45	ควรยกเลิกการสอบวิชาชุดครู	2.5027
46	สถาบันฝึกหัดครูควรประสานงานกับโรงเรียนต่าง ๆ ให้มากขึ้น	4.3284
47	ไม่จำเป็นต้องมีการกวดขันการฝึกสอนของนักเรียนฝึกหัดครู เพราะมีครูพี่เลี้ยงคอยควบคุมอยู่แล้ว	3.8054
	คะแนนเฉลี่ยรวม	3.2458

จากตาราง 8 จะเห็นว่า ครูเห็นด้วยกับการรับนักเรียนฝึกหัดครูจากผู้จบชั้น ม.ศ. 5 (3.4608) มากกว่า ระดับ ม.ศ. 3 (2.8514) ครูไม่แน่ใจเกี่ยวกับความเห็นที่ให้ยกเลิกผลิตครูระดับ ป.กศ. ต้น (2.9716) เช่นเดียวกับการยกเลิกการสอบวิชาชุดครู (2.5027) และครูเห็นด้วยที่ให้สถาบันฝึกหัดครูประสานงานกับโรงเรียนต่าง ๆ ให้มากขึ้น (4.3284)

มาตรการที่ 6 เกี่ยวกับการรับนักเรียนฝึกหัดครู ผลปรากฏว่าครูเห็นด้วยกับมาตรการนี้ (3.5552) ที่ให้แบ่งเขตการรับนักเรียนฝึกหัดครู และดำเนินการคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู โดยเน้นที่จะรับผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม มีความสามารถทางวิชาการ มีความมั่นคง ความสนใจและทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครูมาเป็นเกณฑ์ ดังรายละเอียดปรากฏในตาราง 9

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของครู ที่มีต่อมาตรการการรับนักเรียนฝึกหัดครู

ข้อที่	ข้อความ	$\bar{X}$
48	การรับนักเรียนฝึกหัดครูควรแบ่งเป็นเขต	3.8027
49	การคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู ควรเน้นความประพฤติที่เหมาะสมมากกว่าด้านอื่น	2.1338
50	การคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู ควรเน้นความสามารถทางวิชาการมากกว่าด้านอื่น	2.9216
51	ควรจะเน้นทั้งความสามารถทางวิชาการและความประพฤติที่เหมาะสม	4.5865
52	ความถนัดทางการเรียน จำเป็นสำหรับนักเรียนฝึกหัดครู	3.9703
53	ไม่ควรเอาทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครูมาเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู	3.1703
54	ผู้ที่อยากเป็นครูจริง ๆ เท่านั้น ที่สมควรให้เรียนฝึกหัดครู	3.9405
55	บุคลิกภาพที่ดี จำเป็นมากในการคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู	3.9162
	ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.5552

จากตาราง 9 จะเห็นว่า ครูเห็นด้วยกับการรับนักเรียนฝึกหัดครูโดยแบ่งเป็นเขต (3.8027) การคัดเลือกโดยเน้นความสามารถทางวิชาการและความประพฤติที่เหมาะสม (4.5865) และเป็นที่น่าสังเกตว่า ครูเห็นด้วยกับการคัดเลือกโดยเน้นความประพฤติที่เหมาะสมมากกว่าด้านอื่น (2.1338) ซึ่งเป็นข้อความทางลบ

มาตรการที่ 7 เกี่ยวกับการประสานงานระหว่างการผลิตกับการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผลปรากฏว่าครูเห็นด้วยกับมาตรการนี้ (3.7611) ที่ให้มีคณะกรรมการประสานงานการผลิตกับการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาขึ้น เพื่อทำ

หน้าที่วางนโยบายและวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยใช้ และประสานงานระหว่างสถาบันผลิตด้วยกัน คณะกรรมการนี้ให้ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยผลิต หน่วยใช้ และสถาบันวิชาชีพครู รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 10

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของครู ที่มีต่อมาตรการการประสานงานระหว่างการผลิตกับการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้อที่	ข้อความ	$\bar{X}$
56	โรงเรียนต่าง ๆ ควรบ่งความประสงค์ด้านจำนวนครูและคุณวุฒิของครูที่ต้องการให้สถาบันฝึกหัดครูได้ทราบเป็นการล่วงหน้าเป็นเวลา 1 – 2 ปี	3.9757
57	สถาบันฝึกหัดครูควรมีอิสระเต็มที่ในการผลิตครูทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ	2.1608
58	ควรจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานการผลิตและการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.1297
59	คณะกรรมการนี้ ควรประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การใช้ และสถาบันวิชาชีพครู	4.0946
60	ควรมีการวางนโยบายและแผนการผลิตครูที่แน่นอน	4.4446
	ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.7611

จากตาราง 10 จะเห็นว่า ครูเห็นด้วยกับการให้สถาบันฝึกหัดครูมีอิสระเต็มที่ในการผลิตครูทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ (2.1608) ซึ่งเป็นข้อความทางลบ และครูเห็นด้วยค่อนข้างมากกับข้อความที่ว่า ควรมีการวางนโยบายและแผนการผลิตครูที่แน่นอน (4.4446) ส่วนข้ออื่น ๆ ปรากฏว่าครูเห็นด้วยทุกข้อ

จะเห็นว่า จากค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของแต่ละมาตรการ แสดงว่า ครูเห็นด้วยกับมาตรการที่ 1, 2, 3, 4, 6, และ 7 ส่วนมาตรการที่ 5 นั้น ค่าคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในช่วงที่แสดงว่า ครูไม่แน่ใจ อย่างไรก็ตามเมื่อรวมค่าคะแนนเฉลี่ยรวมทั้งหมด 60 ข้อ เท่ากับ 3.5968 แสดงให้เห็นว่า ครูมีความเห็นด้วยกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู โดยอาศัยมาตรการทั้ง 7 เป็นแนวทางในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยรวมทัศนะของครูต่อมาตรการทั้ง 7

มาตรการที่	ชื่อมาตรการ	จำนวนข้อคำถาม	ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม
1	การใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ	9	4.0329
2	การส่งเสริมและรักษามาตรฐานวิชาชีพครู	16	3.6758
3	การพัฒนาหรือฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา	6	3.5387
4	การผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ	6	3.5167
5	ด้านโครงสร้างการผลิต หลักสูตร และประสบการณ์วิชาชีพครู	10	3.2458
6	การรับนักเรียนฝึกหัดครู	8	3.5552
7	การประสานงานระหว่างการผลิตกับการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา	5	3.7611
	รวม	60	3.5968

ตอนที่ 2 การทดสอบสมมุติฐาน

ผลการทดสอบสมมุติฐาน มีดังรายละเอียดต่อไปนี้

จากสมมุติฐานข้อที่ 1 ครูโรงเรียนประถมศึกษา มีทัศนะเห็นด้วยกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ผลปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยรวมของแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 3.5968 ดังตาราง 11 แสดงว่า ครูเห็นด้วยกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1

จากสมมุติฐานข้อที่ 2 ครูฝ่ายบริหารกับครูฝ่ายปฏิบัติการสอน มีทัศนะต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกัน ผลปรากฏว่าครูฝ่ายบริหารกับครูฝ่ายปฏิบัติการสอน มีทัศนะต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูฝ่ายบริหารเห็นด้วยมากกว่าครูฝ่ายปฏิบัติการสอน ซึ่งผลไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ดังปรากฏในตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ตำแหน่งหน้าที่	N	$\bar{X}$	S^2	t
ครูฝ่ายบริหาร	88	219.5795	201.2235	1.5056
ครูฝ่ายปฏิบัติการสอน	652	217.1380	223.6560	

จากสมมุติฐานข้อที่ 3 ครูที่มีอายุราชการ 10 ปี หรือมากกว่า กับครูที่มีอายุราชการต่ำกว่า 10 ปี มีทัศนะต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกัน ผลการทดสอบปรากฏว่า ครูที่มีอายุราชการ 10 ปี หรือมากกว่า กับครูที่มีอายุราชการต่ำกว่า 10 ปี มีทัศนะไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ครูที่มีอายุราชการ 10 ปี หรือมากกว่า มีทัศนะเห็นด้วยมากกว่าครูที่มีอายุราชการต่ำกว่า 10 ปี เพียงเล็กน้อย ดัง

รายละเอียดในตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู จำแนกตามอายุราชการ

อายุราชการ	N	$\bar{X}$	S^2	t
10 ปี หรือมากกว่า	341	217.4105	221.8044	0.0301
ต่ำกว่า 10 ปี	399	217.4436	221.4986	

จากสมมุติฐานข้อที่ 4 ครูที่มีวุฒิปริญญาตรี หรือสูงกว่า กับครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีทัศนะต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกัน ผลการทดสอบปรากฏว่า ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีทัศนะเห็นด้วยแตกต่างจากครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ดังรายละเอียดในตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู จำแนกตามคุณวุฒิ

คุณวุฒิ	N	$\bar{X}$	S^2	t
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	85	226.5882	258.1498	5.6544 **
ต่ำกว่าปริญญาตรี	655	216.2396	204.6305	

$t_{.05} = 1.960$

จากสมมุติฐานข้อที่ 5 ครูชายกับครูหญิงมีทัศนะต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกัน ผลการทดสอบปรากฏว่า ครูชายมีทัศนะเห็นด้วยแตกต่างจากครูหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ดังรายละเอียดในตาราง 15

ตาราง 15 เปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู จำแนกตามเพศ

เพศของครู	N	$\bar{X}$	S^2	t
ครูชาย	339	219.1268	222.9838	2.8655 **
ครูหญิง	401	215.9925	215.9924	

$t_{.05} = 1.960$

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู

จากความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 740 คน มีผู้ออกความคิดเห็น 567 คน ไม่ออกความเห็นเลย 173 คน เป็นความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบเสนอแนะตามความรู้สึกโดยอิสระ ซึ่งผลปรากฏว่าครูให้ข้อเสนอแนะจำแนกตามมาตรการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. เกี่ยวกับการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผลปรากฏว่า มีความเห็นที่สำคัญเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้ ควรมอบหมายงานให้ครูทำตามความถนัดและความสามารถ บรรจุครูให้ตรงกับความต้องการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน บรรจุครูที่มีคุณภาพจริง ๆ และมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู ให้บรรจุครูในภูมิลำเนาของตนเอง การคัดเลือก

ครูเพื่อบรรจุให้มีความยุติธรรมที่สุด ดังรายละเอียดปรากฏในตาราง 16

ตาราง 16 ค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา

ลำดับที่	ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
1	มอบหมายงานให้ครูทำตามความถนัดและความสามารถ	334	58.90
2	บรรจุครูให้ตรงกับความต้องการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน	82	14.46
3	บรรจุครูที่มีคุณภาพจริง ๆ และมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู	75	13.23
4	ให้บรรจุครูในภูมิลำเนาของตนเอง	42	7.40
5	การคัดเลือกครูเพื่อบรรจุให้มีความเที่ยงธรรมที่สุด	40	7.05
6	บรรจุครูให้ทันเวลาเปิดเรียนภาคต้น	38	6.70
7	บรรจุครูให้เพียงพอในโรงเรียนชนบท	35	6.17
8	ควรวางแผนและอบรมก่อนมอบหมายงาน	23	4.05
9	ไม่ควรให้ครูทำหน้าที่อื่นนอกเหนือจากงานหลัก	13	2.29
10	มอบหมายงานให้ทั่วถึงทุกคน	7	1.23
11	ควรบรรจุผู้มีวุฒิทางครูเท่านั้น	6	1.05
12	การสอบบรรจุไม่ควรมีการขึ้นบัญชีเอาไว้	4	0.70
13	ควรเอาใจใส่และติดตามงานที่มอบหมายแล้ว	4	0.70
14	ครูบรรจุใหม่ให้ทดลองปฏิบัติราชการ 6 เดือน	3	0.53
15	ให้อำเภอและโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการสอบบรรจุครู	3	0.53
16	ควรสอบบรรจุครูให้พร้อมกันทั่วประเทศ	2	0.35
17	การสอบบรรจุไม่ควรให้เลือกโรงเรียนที่ต้องการบรรจุก่อน เพราะไม่ได้ครูที่ดี	2	0.35

ตาราง 16 (ต่อ)

ลำดับที่	ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
18	ครูใหม่บรรจุแล้ว 2 – 3 ปี จึงควรให้มีสิทธิ์ขอย้ายได้	1	0.17
19	ควรขึ้นบัญชีสอบบรรจุครูไว้อย่างน้อย 2 ปี	1	0.17
20	ให้โอกาสครูได้ทำงานหลาย ๆ อย่าง	1	0.17

2. เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามาตรฐานวิชาชีพครู ผลปรากฏว่ามีความเห็นเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้ เห็นด้วยกับการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครูและให้มีระเบียบขั้นตอนที่แน่นอนมีประสิทธิภาพในการออกใบอนุญาต (41.62%) เห็นว่าไม่จำเป็นต้องออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู (12.16 %) ควรมีการส่งเสริมและรักษามาตรฐานของครูให้ดีขึ้น ความเห็นอื่น ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นการยกระดับความรู้ทางวิชาการของครูให้ดีขึ้น และกวดขันความประพฤติของครู ให้สวัสดิการและแรงจูงใจแก่ครู ดังรายละเอียดปรากฏในตาราง 17

ตาราง 17 ค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามาตรฐานวิชาชีพ
ครู

ลำดับที่	ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
1	เห็นด้วยกับการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู และให้มีระเบียบขั้นตอนที่แน่นอนมีประสิทธิภาพในการออกใบอนุญาต	236	41.62
2	ไม่จำเป็นเพราะครูมีใบประกาศนียบัตรหรือใบประกอบคุณวุฒิอื่น ๆ แสดงอยู่แล้ว	69	12.16
3	ควรมีการส่งเสริมและรักษามาตรฐานของครูให้ดีขึ้น	40	7.05
4	ปรับปรุงความรู้ทางวิชาการของครูให้ดีขึ้น	24	4.23
5	ให้ครูเข้ารับการอบรมเป็นระยะ ๆ	24	4.23
6	ผู้เป็นครูควรเรียนวิชาครูมาก่อน	11	1.94
7	ให้สวัสดิการและแรงจูงใจแก่ครูที่กระทำดี	5	0.88
8	ลงโทษครูที่ประพฤติไม่ดีอย่างเด็ดขาด	5	0.88
9	การออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครูต้องกรอบคลุมถึงบุคลากรทางการศึกษาด้วย	4	0.70
10	วุฒิครูอย่างต่ำควรจบปริญญาตรี	4	0.70
11	วุฒิครูอย่างต่ำควรจบ ป.กศ. สูง	2	0.35
12	ไม่แน่ใจเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู	2	0.35
13	ควรมีศูนย์รวมวิชาชีพครู เพื่อแก้ปัญหาของครู	2	0.35
14	ให้ทำการคัดเลือกครูอย่างเคร่งครัด	22	0.35
15	บรรจุครูให้เพียงพอในโรงเรียนต่าง ๆ	1	0.17

ตาราง 17 (ต่อ)

ลำดับที่	ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
16	วางกฎเกณฑ์การแต่งกายของครู	1	0.17
17	ให้สิทธิพิเศษแก่ครูในการศึกษาต่อชั้นสูง	1	0.17

3. เกี่ยวกับการพัฒนาหรือฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความเห็นที่สำคัญเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้ ควรอบรมครูเป็นประจำและอย่างทั่วถึง (72.83 %) ควรจัดอบรมระหว่างปิดเรียนหรือวันหยุด (8.28 %) ให้ทางราชการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงในการอบรมแก่ครู จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมให้เพียงพอ ปรับปรุงการอบรมให้มีคุณภาพ ดังรายละเอียดปรากฏในตาราง 18

ตาราง 18 ค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหรือฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา

ลำดับที่	ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
1	ควรอบรมครูเป็นประจำและทั่วถึง	413	72.83
2	ควรจัดอบรมระหว่างปิดเรียนหรือวันหยุด	47	8.28
3	ให้ทางราชการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงในการอบรมแก่ครู	22	3.88
4	จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมให้เพียงพอ	19	3.35
5	ปรับปรุงการอบรมให้มีคุณภาพ	19	3.35
6	อบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่หรืองานประจำ	17	2.99
7	ไม่ควรเปิดการอบรมเพราะครูใช้เวลาราชการดูหนังสือส่วนตัว	9	1.58
8	ควรมีการอบรมเป็นครั้งคราว	6	1.05
9	ควรให้มีการอบรมถึงระดับปริญญาโท	5	0.88
10	ไม่ควรคัดเลือกผู้เข้าอบรมโดยถือเอาอาวุโสราชการ	4	0.70
11	ให้วิทยาลัยครูรับผิดชอบการอบรมในเขตของตน	4	0.70
12	ให้ครูเข้ารับการอบรมโดยความสมัครใจ	3	0.52
13	ปรับระยะเวลาการอบรมให้เหมาะสม	3	0.52
14	อบรมเรื่องหลักสูตรใหม่ให้ครูเข้าใจดีขึ้น	2	0.35
15	ควรมีการอบรมระดับต่ำกว่าปริญญาด้วย	2	0.35

4. เกี่ยวกับการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ มีความเห็นเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้ ปรับปรุงให้ดีขึ้นทั้งปริมาณและคุณภาพ (36.33 %) ปรับปรุงคุณภาพและความประพฤติของนักศึกษา (12.17 %) ควรจะมีเกณฑ์มาตรฐานการฝึกหัดครู (6.70 %) ควรจะเน้นหนักทางด้านวิชาชีพครู ปรับปรุงคุณภาพของอาจารย์สถาบันฝึกหัดครู ตามลำดับ ดังรายละเอียดปรากฏในตาราง 19

ตาราง 19 ค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ

ลำดับที่	ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
1	ปรับปรุงให้ดีขึ้นทั้งปริมาณและคุณภาพ	206	36.33
2	ปรับปรุงคุณภาพและความประพฤติของนักศึกษา	69	12.17
3	ควรจะมีเกณฑ์มาตรฐานการฝึกหัดครู	38	6.70
4	ควรจะเน้นหนักทางด้านวิชาชีพครู	27	4.76
5	ปรับปรุงคุณภาพของอาจารย์สถาบันฝึกหัดครู	24	4.23
6	ประสานงานกันระหว่างวิทยาลัยครูกับโรงเรียนให้ดีขึ้น	14	2.47
7	ขยายจำนวนวิทยาลัยครูเพิ่มขึ้น	12	2.12
8	ให้สถาบันมีอิสระในการปรับปรุง	12	2.12
9	ให้ประเมินคุณภาพของนักศึกษาที่จบแล้ว	10	1.76
10	ให้กวดขันในการคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียน	7	1.23
11	การจัดการศึกษาของสถาบันฝึกหัดครูในปัจจุบันเหมาะสมดีอยู่แล้ว	6	1.06
12	ยกเลิกการสอนนักศึกษาครูภาคค่ำ	6	1.06
13	ลดจำนวนการผลิตนักเรียนครู	6	1.06

ตาราง 19 (ต่อ)

ลำดับที่	ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
14	ให้นักศึกษาออกปฏิบัติงานในท้องถิ่นให้มากขึ้น	5	0.88
15	ควรผลิตครูอย่างต่ำระดับปริญญา	5	0.88
16	จัดสื่อการเรียนให้เพียงพอ	5	0.88
17	ให้ทบวงมหาวิทยาลัย ควบคุมการฝึกหัดครู	1	0.17
18	ให้นักศึกษามีส่วนในการประเมินผลการสอนของอาจารย์	1	0.17

5. เกี่ยวกับด้านโครงสร้างการผลิต หลักสูตร และประสบการณ์วิชาชีพครู มีความเห็นที่สำคัญเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้ ให้กวดขันการฝึกสอนให้มากขึ้น (22.92 %) ปรับปรุงหลักสูตรให้นำไปใช้ได้กับความเป็นจริงเวลาทำงาน (19.75 %) หลักสูตรและการฝึกสอนในปัจจุบันเหมาะสมดีแล้ว เพิ่มระยะการฝึกสอนให้มากขึ้น และให้ฝึกสอนในเขตชนบทให้มากขึ้น ตามลำดับ ดังรายละเอียดปรากฏในตาราง 20

ตาราง 20 ค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างการผลิต หลักสูตร และประสบการณ์วิชาชีพครู

ลำดับที่	ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
1	ให้กวดขันการฝึกสอนให้มากขึ้น	130	22.92
2	ปรับปรุงหลักสูตรให้นำไปใช้ได้กับความเป็นจริง เวลาทำงาน	112	19.75

ตาราง 20 (ต่อ)

ลำดับที่	ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
3	หลักสูตรและการฝึกสอนในปัจจุบันเหมาะสมดีแล้ว	42	7.40
4	เพิ่มระยะการฝึกสอนให้มากขึ้น	35	6.17
5	ให้ฝึกสอนในเขตชนบทให้มากขึ้น	31	5.46
6	ให้นักศึกษาเข้าใจหลักสูตรของโรงเรียนให้ดีขึ้น	21	3.70
7	ให้นำไปใช้เวลาปฏิบัติงาน เมื่อเข้ารับราชการแล้ว	14	2.46
8	ยังขาดคู่มือการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ	10	1.76
9	ให้รู้งานธุรการ มีคุณธรรมและความประพฤติที่ดี	5	0.88
10	ผู้ฝึกสอนควรมีอิสระในการเลือกวิธีสอน	4	0.70
11	รับผู้ที่จบ ม.ศ. 3 เข้าเรียนจนถึงระดับ ป.กศ.สูง	4	0.70
12	รับผู้ที่จบ ม.ศ. 3 เข้าเรียนฝึกหัดครู	4	0.70
13	ควรฝึกสอนวิชาอาชีพต่าง ๆ แก่นักเรียนฝึกหัดครู	4	0.70
14	ให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักสูตรการฝึกหัดครู	3	0.53
15	ให้หน่วยศึกษานิเทศก์และจังหวัดมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร	3	0.53
16	ควรรับนักเรียนครูระดับ ป.กศ. ต้นด้วย	2	0.35
17	การอบรมเรื่องกฎหมายและระเบียบของทางราชการแก่นักเรียนครู	1	0.17
18	ไม่ควรให้ครูประจำการเป็นครูพี่เลี้ยง	1	0.17
19	ผู้เคยฝึกสอนแล้ว ไม่ควรให้ฝึกสอนอีก	1	0.17

6. เกี่ยวกับการรับนักเรียนฝึกหัดครู มีความเห็นเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้ การคัดเลือกควรเน้นทั้งทางด้านวิชาการและความประพฤติที่เหมาะสม (36.33 %) มีใจรักอาชีพครู (18.69 %) ให้แบ่งเขตและส่งเข้าเรียนตามความต้องการของท้องถิ่น (16.93 %) ให้ทำการคัดเลือกอย่างเคร่งครัด ยุติธรรม และรับจากผู้จบ ม.ศ. 5 (ม. 6) เป็นอย่างต่ำ ตามลำดับ ดังรายละเอียดปรากฏในตาราง 21

ตาราง 21 ค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับนักเรียนฝึกหัดครู

ลำดับที่	ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
1	ควรเน้นทั้งทางด้านวิชาการและความประพฤติที่เหมาะสม	206	36.33
2	มีใจรักอาชีพครูแท้จริง	106	18.69
3	ให้แบ่งเขตและส่งเข้าเรียนตามความต้องการของท้องถิ่น	96	16.93
4	ให้ทำการคัดเลือกอย่างเคร่งครัด ยุติธรรม	54	9.52
5	รับจากผู้จบ ม.ศ. 5 (ม. 6) เป็นอย่างต่ำ	37	6.52
6	รับจากผู้จบ ม.ศ. 3 (ม. 3) เป็นอย่างต่ำ	16	2.82
7	ให้คัดเลือกจากคะแนนสอบได้	14	2.46
8	คัดเลือกเอาผู้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม	9	1.58
9	ให้โรงเรียนมีส่วนในการคัดเลือก	7	1.23
10	ไม่ควรแบ่งเขตการรับนักเรียนฝึกหัดครู	5	0.88
11	ให้สิทธิพิเศษแก่บุตรครู	3	0.53
12	ให้สถาบันฝึกหัดครูคัดเลือกเอง	3	0.53
13	การดำเนินการคัดเลือกในปัจจุบันเหมาะสมดีแล้ว	2	0.35
14	การมีเกณฑ์มาตรฐานคัดเลือกเหมือนกันทุกสถาบัน	2	0.35
15	ควรเปิดสอนเฉพาะระดับปริญญาเท่านั้น	1	0.17

7. เกี่ยวกับการประสานงานระหว่างการผลิตกับการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความเห็นที่สำคัญเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้ ผลิตครูให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน (42.50 %) ควรมีการประสานงานกันให้ดียิ่งขึ้น (25.39 %) ผลิตครูให้มีคุณภาพ และบรรจุครูให้เพียงพอ ตามลำดับ ดังรายละเอียดปรากฏในตาราง 22

ตาราง 22 ค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการประสานงานระหว่างการผลิตกับการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา

ลำดับที่	ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
1	ผลิตครูให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน	241	42.50
2	ควรมีการประสานงานกันให้ดียิ่งขึ้น	144	25.39
3	ผลิตครูให้มีคุณภาพ	27	4.76
4	บรรจุครูให้เพียงพอ	11	1.94
5	จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือโรงเรียน	4	0.70
6	ไม่ควรมีการสอนภาคกำ	4	0.70
7	ติดตามคุณภาพของครูเมื่อเข้าทำงานแล้ว	4	0.70
8	ให้ทางโรงเรียนแจ้งจำนวนครูที่ประสงค์ล่วงหน้า	4	0.70
9	ส่งครูไปฝึกสอนตามโรงเรียนตาง ๆ อย่างทั่วถึง	2	0.35
10	ให้ประสานงานกับโรงเรียนกันดารให้มากขึ้น	2	0.35
11	ควรมีผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับสถาบันผลิตครู	2	0.35
12	ให้จัดตั้งกณะกรรมการร่วมกัน	1	0.17

8. เกี่ยวกับความเห็นด้านอื่น ๆ มีความเห็นที่สำคัญเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้ ปรับปรุงสวัสดิการของครูให้ดีขึ้น (12.17 %) ให้ครูมีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม เสียสละ (7.23 %) ให้ครูมีสิทธิ์ศึกษาต่อได้มากขึ้น (5.64 %) การปรับปรุงมาตรฐานวิชาชีพครูควรได้กระทำกันจริง ๆ และบรรจุครูให้เพียงพอ ตามลำดับ นอกจากนั้นก็เป็นความเห็นเกี่ยวกับการทำงานของครู การควบคุมความประพฤติของครู การศึกษาต่อ ตลอดทั้งการลดช่องว่างระหว่างข้าราชการด้วยกัน อย่างไรก็ตาม หัวข้อต่าง ๆ ส่วนใหญ่ก็เกี่ยวกับการปรับปรุงฐานะ ศักดิ์ศรีหรือการยอมรับนับถือต่อครู และสภาพการทำงานของข้าราชการครูและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดปรากฏในตาราง 23

ตาราง 23 ค่าร้อยละของความคิดเห็นในด้านอื่น ๆ

ลำดับที่	ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
1	ปรับปรุงสวัสดิการของครูให้ดีขึ้น	69	12.17
2	ให้ครูมีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม เสียสละ	41	7.23
3	ให้ครูมีสิทธิ์ศึกษาต่อได้มากขึ้น	32	5.64
4	การปรับปรุงมาตรฐานวิชาชีพครู ควรได้กระทำกันจริง ๆ	22	3.38
5	บรรจุครูให้เพียงพอ	20	3.53
6	ผู้เป็นครูควรเรียนวิชาครูมาแล้ว	16	2.82
7	ส่งสื่อการเรียนให้โรงเรียนต่าง ๆ ด้วย	15	2.64
8	ลดความแตกต่างระหว่างข้าราชการ ด้านสวัสดิการและความก้าวหน้าในอาชีพ	13	2.29
9	ควรยกย่องและให้เกียรติแก่วิชาชีพครูให้มากขึ้น	10	1.76
10	ควรหมุนเวียนตำแหน่งฝ่ายบริหาร	10	1.76

ตาราง 23 (ต่อ)

ลำดับที่	ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
11	ขจัดระบบอุปถัมภ์ออกไปจากวงการอาชีพข้าราชการ	8	1.41
12	อบรมครูด้านวิทยาการใหม่ ๆ	6	1.06
13	นักเรียนฝึกหัดครูเมื่อเรียนจบแล้วให้บรรจุเลย	6	1.06
14	ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม	5	0.88
15	กระจายครูที่มีวุฒิสูงไปสู่ชนบทให้มากขึ้น	5	0.88
16	อบรมครูให้เข้าใจหลักสูตรใหม่ให้ดีขึ้น	4	0.70
17	ลงโทษครูที่ไม่ดีอย่างเด็ดขาด	4	0.70
18	ให้โอนโรงเรียนเทศบาลไปสังกัด สปช.	3	0.53
19	รวมครูทุกหน่วยให้อยู่ในสังกัดเดียวกัน	3	0.53
20	ยกเลิกการเรียนภาคค่ำ	3	0.53
21	เพิ่มศูนย์อบรมครูให้มากขึ้น	3	0.53
22	กำหนดหน้าที่ของภารโรงให้ชัดเจน	3	0.53
23	ผู้บริหารขาดคุณภาพ	3	0.53
24	ควรบรรจุครูเฉพาะวิชา	3	0.53
25	ให้จัดตั้งสถาบันวิชาชีพครู	2	0.35
26	ให้ครูประชาบาลเบิกค่าเช่าบ้านได้	2	0.35
27	การสอบบรรจุครูไม่ควรขึ้นบัญชีค้างเอาไว้	1	0.17
28	ให้รับนักเรียนที่จบ ม.ศ. 5 เข้าเรียนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	1	0.17

ตาราง 23 (ต่อ)

ลำดับที่	ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
29	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ควรเปิดสอนระดับปริญญาโทด้วย	1	0.17
30	การทำงานของกุรุสภาล่าช้า	1	0.17
31	ครูควรมีสิทธิ์ในการแสดงออกอย่างเต็มที่ในขอบเขตของประชาธิปไตย	1	0.17

จากความคิดเห็นทั้งหมดในตอนที่ 3 ที่ปรากฏในตาราง 16 – 23 นั้น มีผู้ให้ความคิดเห็นในหัวข้อต่าง ๆ สามารถเรียงตามลำดับความถี่ที่สำคัญ ๆ ได้ดังนี้ การอบรมครูเป็นประจำและอย่างทั่วถึง (72.83 %) การมอบหมายงานให้ครูทำตามความถนัดและความสามารถ (58.90 %) การผลิตครูให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน (42.50 %) เห็นด้วยกับการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู และให้มีระเบียบขั้นตอนที่แน่นอนมีประสิทธิภาพในการออกใบอนุญาต (41.62 %) การปรับปรุงสถาบันฝึกหัดครูให้ดีขึ้นทั้งปริมาณและคุณภาพ (36.33 %) การคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครูควรเน้นทั้งทางด้านวิชาการและความประพฤติที่เหมาะสม (36.33 %) สถาบันผลิตครูกับโรงเรียนควรมีการประสานงานกันให้ดียิ่งขึ้น (25.39 %) ให้กวดขันการฝึกสอนให้มากขึ้น (22.92 %) ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครูให้นำไปใช้ได้กับความเป็นจริงเวลาทำงาน (19.75 %) การคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครูที่มีใจรักอาชีพครูแท้จริง (18.69 %) การคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครูโดยแบ่งเขตและส่งเข้าเรียนตามความต้องการของท้องถิ่น (16.93 %)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนะของครูฝ่ายบริหาร กับครูฝ่ายปฏิบัติการสอนที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู โดยศึกษาเปรียบเทียบในเรื่องของ ตำแหน่งหน้าที่ อายุราชการ คุณวุฒิ และเพศ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ครูฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติการสอนที่ประจำการในโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2523 อันได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 703 คน และครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จำนวน 216 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 919 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือทัศนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งมีจำนวน 60 ข้อ ถามความเห็นเกี่ยวกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู โดย

อาศัยมาตรการใหญ่ 7 มาตรการ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีทั้งหมด 8 ข้อ 7 ข้อแรก เป็นความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูทั้ง 7 มาตรการ ที่สอบถามในตอนที่ 2 ส่วนข้อที่ 8 เป็นความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

<u>การเก็บรวบรวมข้อมูล</u>

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของส่วนราชการที่กลุ่มตัวอย่างสังกัด และหนังสือแนะนำผู้วิจัย ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาเป็นจำนวน 769 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ สามารถทำการวิเคราะห์ได้ จำนวน 740 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.52 ของแบบสอบถามที่ส่งไป

<u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u>

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้วิธีการทางสถิติคำนวณหาสิ่งต่อไปนี้

1. หาค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละข้อ และคะแนนเฉลี่ยรวมของแต่ละมาตรการ แล้วใช้เกณฑ์ประเมินค่าที่กำหนดไว้ ประเมินเป็นรายข้อและแต่ละมาตรการ ว่าครูมีความเห็นด้วยหรือไม่

2. หาค่าสถิติพื้นฐานของตอนที่ 2 โดยแยกเป็นพวกตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา คือ ตำแหน่งหน้าที่ อายุราชการ คุณวุฒิ และเพศ แล้วใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3. ในส่วนที่เกี่ยวกับแบบสอบถามตอนที่ 3 ผู้วิจัยได้รวบรวมความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ทั้ง 7 มาตรการ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยรวบรวมความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่มีใจความเดียวกัน

รวมเข้าเป็นข้อเดียวกัน แล้วหาความถี่ของแต่ละข้อ โดยนับจากข้อความที่ซ้ำซ้อนกัน แล้วเทียบความถี่ออกมาเป็นค่าร้อยละของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ออกความเห็นในแบบสอบถาม ตอนที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทัศนะของครูที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู โดยอาศัยหลักปฏิบัติที่สำคัญ 7 มาตรการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลว่า ครูมีความเห็นด้วย 6 มาตรการ ไม่แน่ใจ 1 มาตรการ มาตรการที่ครูมีความเห็นด้วย ได้แก่

1.1 มาตรการการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ โดยกำหนดมาตรฐานการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ ควบคุมการใช้ครูและบุคลากรให้เป็นไปตามมาตรฐานการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดทั้งผลิตครูผู้ช่วยทำหน้าที่ด้านธุรการ และสร้างแรงจูงใจให้ผู้มีคุณวุฒิและคุณธรรมเข้ามาสู่อาชีพครูมากขึ้น

1.2 มาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามาตรฐานวิชาชีพครู โดยการจัดตั้งสถาบันวิชาชีพครู (คุรุสภา) เพื่อทำหน้าที่ควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครู โดยการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู และส่งเสริมด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสม

1.3 มาตรการการพัฒนาหรือฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยจัดตั้งศูนย์การฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาขึ้น ให้วิทยาลัยครูรับผิดชอบในเขตของตน เพื่อทำการฝึกอบรมครูประจำการทุกระดับ แทนการศึกษาภาคค่ำ

1.4 มาตรการการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ โดยให้มีการรับรองมาตรฐานการฝึกหัดครูทั้ง 2 ลักษณะ คือรับรองลักษณะของสถาบันและหลักสูตรการศึกษา และให้ทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้รับรองและกำหนดมาตรฐาน จัดตั้งคณะกรรมการจากสถาบันผลิตครูและผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการวางมาตรฐานการผลิตครู

1.5 มาตรการการรับนักเรียนฝึกหัดครู โดยให้แบ่งเขตการรับนักเรียน

ฝึกหัดครู เพื่อให้สอดคล้องกับหลักความเสมอภาค และดำเนินการคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู โดยเน้นที่จะรับผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม มีความสามารถทางวิชาการ มีความถนัด ความสนใจและทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู

1.6 มาตรการการประสานงานระหว่างการผลิตกับการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยให้มีคณะกรรมการประสานงานการผลิตและการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาขึ้น เพื่อทำหน้าที่วางนโยบายและวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยใช้ และประสานงานระหว่างสถาบันผลิตด้วยกัน คณะกรรมการนี้ให้ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยผลิต หน่วยใช้ และสถาบันวิชาชีพครู

ส่วนมาตรการที่ครูไม่แน่ใจ ได้แก่

มาตรการด้านโครงสร้างการผลิต หลักสูตร และประสบการณ์วิชาชีพครู โดยเปลี่ยนหลักสูตรการฝึกหัดครูชั้นต่ำเป็น ระดับ ป.กศ. สูง รับนักเรียนที่จบ ม.ศ. 5 หรือ ม. 6 เข้าเรียนต่อ ยกเลิกการสอบวิชาชุดครู และปรับปรุงการฝึกสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเห็นของครูที่มีต่อมาตรการทั้ง 7 โดยส่วนรวม ปรากฏว่า ครูมีความเห็นด้วยกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู โดยอาศัยมาตรการทั้ง 7 เป็นแนวทางในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู

2. ผลการทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับทัศนะของครูที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ปรากฏผลว่า

2.1 ครูโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เห็นด้วยกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.2 ครูฝ่ายบริหารกับครูฝ่ายปฏิบัติการสอน มีทัศนะเห็นด้วยกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.3 ครูที่มีอายุราชการ 10 ปี หรือมากกว่า กับครูที่มีอายุราชการต่ำกว่า 10 ปี มีทัศนะเห็นด้วยกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.4 ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า กับครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีทัศนะต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีความเห็นด้วยกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูมากกว่าครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.5 ครูชายกับครูหญิงมีความเห็นต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ครูชายมีความเห็นด้วยกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูมากกว่าครูหญิง ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3. เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มครูที่จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ อายุราชการ คุณวุฒิ และเพศ ปรากฏว่าทุกกลุ่มเห็นด้วยกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู โดยมีกลุ่มครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีทัศนะเห็นด้วยมากกว่าทุกกลุ่ม และกลุ่มครูหญิง มีทัศนะเห็นด้วยน้อยกว่าทุกกลุ่ม

4. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 740 คน มีผู้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ 567 คน ไม่ออกความเห็นเลย 173 คน มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้

4.1 การใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ความเห็นที่มีความถี่สูงสุด คือ การมอบหมายงานให้ครูทำตามความถนัดและความสามารถ รองลงมาได้แก่ การบรรจุครูให้ตรงกับความต้องการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน บรรจุครูที่มีคุณภาพจริง ๆ และมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู และให้บรรจุครูในภูมิลำเนาของตนเอง

4.2 การส่งเสริมและรักษามาตรฐานวิชาชีพครู มีความเห็นเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้ เห็นด้วยกับการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู และให้มีระเบียบขั้นตอนที่แน่นอนมีประสิทธิภาพในการออกใบอนุญาต รองลงมาได้แก่ ความเห็นที่ว่าการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครูยังไม่เป็นสิ่งจำเป็น เห็นควรให้มีการส่งเสริมและรักษามาตรฐานของครูให้ดีขึ้น ปรับปรุงความรู้ทางวิชาการของครู และให้ครูเข้ารับการอบรมเป็นระยะ ๆ

4.3 การพัฒนาหรือฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความเห็น

เรียงตามลำดับความถี่ดังนี้ ควรอบรมครูเป็นประจำและทั่วถึง ควรจัดอบรมระหว่างปิดเรียนหรือวันหยุด ให้ทางราชการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงในการอบรมแก่ครู การจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมให้เพียงพอ และการปรับปรุงการอบรมให้มีคุณภาพ

4.4 การผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ ความเห็นที่สำคัญได้แก่ ให้ปรับปรุงให้ดีขึ้นทั้งปริมาณและคุณภาพ ปรับปรุงคุณภาพและความประพฤติของนักศึกษา ควรจะมีเกณฑ์มาตรฐานการฝึกหัดครู ให้สถาบันเน้นหนักทางด้านวิชาชีพครู และปรับปรุงคุณภาพของอาจารย์สถาบันฝึกหัดครู ตามลำดับ

4.5 ด้านโครงสร้างการผลิต หลักสูตร และประสบการณ์วิชาชีพครู ความเห็นที่สำคัญได้แก่ ให้กวดขันการฝึกสอนให้มากขึ้น การปรับปรุงหลักสูตรให้นำไปใช้ได้กับความเป็นจริงเวลาทำงาน หลักสูตรและการฝึกสอนในปัจจุบันเหมาะสมดีแล้ว เพิ่มระยะการฝึกสอนให้มากขึ้น และการให้นักศึกษาครูไปฝึกสอนในเขตชนบทให้มากขึ้น ตามลำดับ

4.6 การคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู มีความเห็นที่สำคัญเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้ ควรเน้นทั้งทางด้านวิชาการและความประพฤติที่เหมาะสม คัดเลือกผู้ที่มีใจรักอาชีพครูแท้จริง ให้แบ่งเขตและส่งเข้าเรียนตามความต้องการของท้องถิ่น ให้ทำการคัดเลือกอย่างเคร่งครัด ยุติธรรม และให้รับจากผู้จบ ม.ศ. 5 หรือ ม. 6 เป็นอย่างต่ำ

4.7 การประสานงานระหว่างการผลิตกับการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความเห็นที่สำคัญเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้ ผลิตครูให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ควรมีการประสานงานกันให้ดียิ่งขึ้น การผลิตครูให้มีคุณภาพ และการบรรจุครูให้เพียงพอ

4.8 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่สำคัญได้แก่ การปรับปรุงสวัสดิการของครูให้ดีขึ้น การปรับปรุงคุณภาพของครูตลอดทั้งความซื่อสัตย์ เสียสละ ให้ครูมีสิทธิ์ในการศึกษาต่อมากขึ้น การปรับปรุงมาตรฐานวิชาชีพครูควรได้กระทำกันอย่างจริงจัง นอกจากนั้นเป็นความเห็นเกี่ยวกับการทำงานของครู การควบคุมความประพฤติ

ของครู การศึกษาต่อ ตลอดทั้งการลดช่องว่างระหว่างข้าราชการด้วยกัน

5. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะทุก ๆ ด้าน เรียงตามลำดับความถี่ได้ดังนี้

5.1 ให้อบรมครูเป็นประจำและทั่วถึง (72.83 %)

5.2 การมอบหมายงานให้ครูทำตามความถนัดและความสามารถ (58.90 %)

5.3 การผลิตครูให้สอดคล้องกับความต้องการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน (42.50 %)

5.4 เห็นด้วยกับการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู และให้มีระเบียบขั้นตอนที่แน่นอนมีประสิทธิภาพในการออกใบอนุญาต (41.62 %)

5.5 การปรับปรุงสถาบันฝึกหัดครูให้ดีขึ้นทั้งปริมาณและคุณภาพ (36.33 %)

5.6 การคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู ควรเน้นทั้งทางด้านวิชาการและความประพฤติที่เหมาะสม (36.33 %)

5.7 สถาบันผลิตครูกับโรงเรียนควรมีการประสานงานกันให้ดียิ่งขึ้น (25.39 %)

5.8 ให้กวดขันการฝึกสอนให้มากขึ้น (22.92 %)

5.9 ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครูให้นำไปใช้ได้กับความเป็นจริงเวลาทำงาน (19.75 %)

5.10 การคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู คัดเลือกผู้ที่มีใจรักอาชีพครูแท้จริงเข้าเรียน (18.69 %)

5.11 การคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู ควรแบ่งเป็นเขตและส่งเข้าเรียนตามความต้องการของท้องถิ่น (16.93 %)

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ปรากฏว่าเห็นด้วยต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูนั้น อาจเป็นด้วยเหตุผลดังจะแยกกล่าวเป็นมาตรการต่อไปนี้

1.1 ครูมีความเห็นด้วยกับมาตรการการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ โดยควบคุมการใช้ครูและบุคลากรให้เป็นไปตามมาตรฐานการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดทั้งผลิตครูผู้ช่วยทำหน้าที่ด้านธุรการ และสร้างแรงจูงใจให้ผู้มีคุณวุฒิและคุณธรรมเข้ามาสู่อาชีพครูมากขึ้นนั้น อาจเป็นผลมาจากการที่สถาบันการศึกษาหรือโรงเรียนต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนประถมศึกษาส่วนมากแล้วยังขาดแคลนครู เพราะรัฐบรรจุครูยังไม่เพียงพอ ดังจะเห็นได้จากรายงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 75 – 76) พบว่า ปัญหาของครูที่มีผู้ตอบมากที่สุด คือ อัตราครูที่ได้รับมีน้อย ทำให้เกิดปัญหาครูไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ครูคนหนึ่ง ๆ ต้องรับผิดชอบนักเรียนจำนวนมากและสอนหลายชั้นหรือหลายวิชา นอกจากนั้นครูต้องทำหน้าที่หลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะงานธุรการและงานพัฒนาโรงเรียนด้านอื่น ๆ ซึ่งทำให้เกิดการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ตรงกับหน้าที่หรือความสามารถ และไม่ได้เน้นหนักงานหลักของครู ดังนั้นการที่จะกำหนดให้มีเกณฑ์มาตรฐานการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ และควบคุมการใช้ครูให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ย่อมเป็นผลดีต่อหน่วยงานและวิชาชีพครู ครูจึงเห็นด้วยกับมาตรการนี้ ดังจะเห็นได้จากข้อเสนอแนะของครูในมาตรการนี้ที่มีความถี่สูงสุดคือ ให้มีการมอบหมายงานให้ครูทำตามความถนัดหรือคุณวุฒิของครู และให้บรรจุครูให้เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียนด้านต่าง ๆ

1.2 ครูมีความเห็นด้วยกับการส่งเสริมและรักษามาตรฐานวิชาชีพครูหรือการควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครูนั้น อาจพิจารณาได้ว่า

1.2.1 ที่เห็นด้วยกับการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูนั้น อาจ

เป็นเพราะ อาชีพครูไม่ได้รับการยอมรับเท่าที่ควร เห็นได้จากจำนวนหรือลำดับที่ในการสมัครสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยเป็นอันดับท้าย ๆ ของสาขาที่เกี่ยวกับอาชีพครู ซึ่งแสดงให้เห็นว่า น่าจะมีการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู เพื่อให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น และสาเหตุอีกอย่างในปัจจุบันผู้ประกอบอาชีพครูต้องประสบกับปัญหาต่าง ๆ เช่น รายได้ สวัสดิการ ฐานะความเป็นอยู่ ตลอดทั้งความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ ๆ ทำให้บทบาทของครูต้องเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ประกอบอาชีพครูที่มีความรู้ความสามารถ เช่นบุคคลที่มีวุฒิสูงในสาขาต่าง ๆ ได้หันไปประกอบอาชีพอื่นที่มีผลตอบแทนและสวัสดิการดีกว่า และเหตุผลอีกอย่างนั้น มาตรฐานวิชาชีพครูจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมหรือเหมาะสมกับวิทยาการใหม่ ๆ เช่นหลักการ หรือแนวปฏิบัติด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ดังนั้นการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูให้ดีขึ้นด้วยวิธีการใด ๆ ก็ตาม ย่อมเป็นผลดีต่ออาชีพครูและผู้ประกอบอาชีพครูโดยตรง และต่อการศึกษาในที่สุด

1.2.2 ที่ครูเห็นด้วยกับการควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครู โดยการจัดตั้งสถาบันวิชาชีพครูขึ้น เพื่อทำหน้าที่ควบคุมและส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูนั้น อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันมีหลายหน่วยงานที่ผลิตครูออกมาเป็นจำนวนมาก โดยไม่ได้มีการควบคุมคุณภาพให้ดีเท่าที่ควร ทำให้มีครูบางส่วนที่ไม่เคยเรียนวิชาครูมาก่อนก็สามารถมาประกอบอาชีพครูได้ ทำให้คุณภาพของครูบางส่วนไม่อยู่ในระดับที่พึงพอใจ รวมทั้งการขาดคุณสมบัติของครูที่ดีและมีความประพฤติไม่เหมาะสม ไม่ปฏิบัติตนตามจรรยาวิชาชีพครู ทำให้ศรัทธาหรือความเชื่อถือของสังคมที่มีต่อครูลดลง เมื่อเป็นดังนี้การจัดตั้งสถาบันวิชาชีพครูขึ้นมาเพื่อดำเนินการควบคุม โดยการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู ซึ่งเป็นวิธีการที่วิชาชีพชั้นสูงทั่ว ๆ ไปใช้เป็นหลักปฏิบัติในการควบคุมมาตรฐานวิชาชีพ และด้วยเหตุผลอีกอย่าง การออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครูนั้น นอกจากจะเป็นหลักประกันคุณภาพของผู้ประกอบอาชีพครูแล้ว ยังเป็นการป้องกันไม่ให้บุคคลที่มีคุณสมบัติไม่เหมาะสมที่จะประกอบอาชีพครูเข้ามาประกอบอาชีพครู และยังมีหลักการและวิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้การรักษามาตรฐานวิชาชีพครูเป็นไปด้วยดี โดยหลักการนี้

จึงน่าจะเป็นผลดีอย่างยิ่งต่อวงการอาชีพครู ดังจะเห็นได้จากข้อเสนอแนะของครูที่เห็นควรให้มีการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู และให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและขั้นตอนที่ดีและเหมาะสม

1.3 ครูมีความเห็นด้วยกับมาตรการการพัฒนาหรือฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษานั้นคงเป็นเพราะว่า ปัจจุบันครูต้องการศึกษาต่อมีปริมาณมากขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ กรมการฝึกหัดครู และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2519 : 34 – 35) เพราะการศึกษาต่อย่อมทำให้อาชีพของตนก้าวหน้าและมีความมั่นคงขึ้น และการที่ครูต้องมีความรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์ และความรู้อื่น ๆ นอกเหนือจากวิชาที่ตนสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ ก็เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ประกอบอาชีพครู (วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ฝ่ายโครงการ 2518 : 87) ดังนั้นการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาขึ้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นและสนองความต้องการของครูได้มากขึ้น ซึ่งครูส่วนมากในระดับประถมศึกษาเป็นครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ความจำเป็นและความต้องการทางด้านการศึกษาต่อจึงมีมาก ดังจะเห็นได้จากข้อเสนอแนะของครูในมาตรการนี้ ที่เสนอให้มีการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมให้เพียงพอ และให้อบรมครูเป็นประจำและทั่วถึง

1.4 ครูเห็นด้วยกับมาตรการการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ โดยการจัดให้มีการรับรองมาตรฐานการฝึกหัดครู ทั้งนี้เพราะมีสาเหตุที่สำคัญคือ การที่สถาบันผลิตครูได้ผลิตครูออกมาเป็นจำนวนมาก จนทำให้เกิดปริมาณครูว่างงานมากขึ้น ตรงกันข้ามคุณภาพของครูกลับลดลง เช่น ความรู้ความสามารถในการสอนไม่สมกับระดับชั้นที่ได้เรียนมา ความเอาใจใส่ต่องานยังมีน้อย ตลอดทั้งมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพครู (กระทรวงศึกษาธิการ กรมการฝึกหัดครู และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2519 : 20) จึงทำให้ครูเห็นว่า น่าจะมีการควบคุมการผลิตครูให้มีปริมาณที่พอเหมาะ และในขณะเดียวกันก็ควรกวดขันด้านคุณภาพให้ดีขึ้นด้วย ซึ่งการรับรองหลักสูตรและการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอนของสถาบันผลิตครูต่าง ๆ ก็น่าจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะควบคุมหรือเป็นหลักประกันคุณภาพของการผลิตครูให้คงอยู่เสมอและมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน ดัง

จะเห็นได้จากข้อเสนอแนะของครูที่ให้มีการปรับปรุงสถาบันผลิตครูให้ดีขึ้นทั้งปริมาณและคุณภาพ และให้มีเกณฑ์มาตรฐานการฝึกหัดครู เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพจริง ๆ ตลอดทั้งมีคุณสมบัติและความประพฤติที่เหมาะสม ดังนั้นการจัดให้มีการรับรองมาตรฐานการฝึกหัดครู จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาดังกล่าวได้

1.5 ครูเห็นด้วยกับการให้มีมาตรการในการคัดเลือกและรับนักเรียนฝึกหัดครู กล่าวคือ

1.5.1 การรับนักเรียนฝึกหัดครูโดยการแบ่งเขต คงเป็นเพราะว่า การแบ่งเขตจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนในท้องถิ่น ได้มีโอกาสเข้าเรียนครูมากขึ้น และให้ได้เรียนในสถานศึกษาที่ใกล้ภูมิลำเนาของตนมากที่สุด ซึ่งจะช่วยให้การเล่าเรียนสะดวกขึ้น ก่อให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษาขึ้น ดังจะเห็นได้จากข้อเสนอแนะของครูที่ให้มีการคัดเลือกนักเรียนในท้องถิ่นเข้าไปเรียนฝึกหัดครู

1.5.2 การคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครูให้เน้นทั้งความสามารถทางวิชาการและคุณสมบัติที่เหมาะสม และรักอาชีพครูจริง ๆ ความเห็นของครูดังกล่าวมานั้นอาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันผู้ที่ต้องการเข้าเรียนฝึกหัดครูจริง ๆ นั้นมีน้อย ผู้เข้าเรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่ได้ตั้งใจจะเรียนครู แต่เข้าเรียนเพราะสอบเข้าเรียนแขนงอื่นไม่ได้ ถือว่าอาชีพครูเป็นทางเลือกสุดท้าย ดังจะเห็นได้จากรายงานผลการวิจัยของประกอบ คุณารักษ์ (ประกอบ คุณารักษ์ และคนอื่น ๆ 2521 : 18) ที่พบว่า ผู้สมัครเข้าศึกษาต่อในวิชาชีพครูหรือในคณะวิชาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของทบวงมหาวิทยาลัย มีอันดับที่ในการเลือกและคิดเป็นร้อยละของผู้สอบได้ทั้งหมดในแต่ละมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะคล้ายกัน คือ อยู่ในอันดับที่ 4, 5, 6 ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นระดับปานกลางไปหาต่ำ และเหตุผลอีกอย่าง ในการคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครูเท่าที่ผ่านมา มักจะเน้นทางวิชาการมากกว่าด้านอื่น ทำให้ครูที่ผลิตออกมาบางส่วนมีคุณสมบัติไม่เหมาะสมที่จะประกอบอาชีพครู เช่นมีความประพฤติไม่เหมาะสมกับอาชีพ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพครู เป็นต้น จากผลที่ปรากฏเหล่านี้ จึงน่าจะเป็นเหตุให้ครูเห็นว่า การคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครูควรจะได้เน้นคุณสมบัติที่เหมาะสมเช่นเดียวกับความสามารถทางวิชาการ

1.6 ครูเห็นด้วยกับมาตรการการประสานงานระหว่างการผลิตกับการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษานั้น อาจเนื่องมาจากว่า ในการผลิตครูที่ผ่านมาแม้ในขณะปัจจุบันนี้เป็นที่ประจักษ์กันทั่วไปว่า มีนักเรียนครูที่จบออกมาปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมาก จนทางราชการไม่สามารถที่จะรับนักเรียนครูเหล่านี้เข้าทำงานได้ทั้งหมด หรือให้เหลือน้อยที่สุด ปัญหาเหล่านี้จึงชี้ให้เห็นว่าหน่วยผลิตหรือสถาบันผลิตครู ไม่ได้มีการประสานงานกันที่ดีกับฝ่ายใช้หรือโรงเรียนต่าง ๆ ทำให้ปริมาณครูเกินความต้องการ และในขณะเดียวกันก็ขาดแคลนครูในบางสาขาวิชา เช่น ครูคณิตศาสตร์ เคมี ฟิสิกส์ มีจำนวนน้อย ในขณะที่ครูสาขาสังคมศาสตร์มีจำนวนมากเกินความต้องการเหล่านี้เป็นต้น ดังนั้นครูจึงเห็นด้วยที่จะให้มีการประสานงานกัน มีนโยบายที่แน่นอนในการผลิตครู เพื่อให้มีคุณภาพและปริมาณที่เหมาะสม เช่นการจัดให้มีคณะกรรมการประสานงาน ดำเนินการสำรวจจำนวนครูและคุณวุฒิของครูที่โรงเรียนต่าง ๆ ต้องการ เพื่อจะได้วางแผนการผลิตให้สอดคล้องและเหมาะสม ดังจะเห็นได้จากข้อเสนอแนะของครูที่ว่า ควรมีการผลิตครูให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนหรือฝ่ายใช้ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ซึ่งจะเป็นแนวทางหนึ่งสำหรับการที่จะรักษามาตรฐานวิชาชีพครูให้ดีขึ้น

2. การที่ครูไม่แน่ใจกับมาตรการโครงสร้างการผลิต หลักสูตร และประสบการณ์วิชาชีพครู และครูบางส่วนเห็นว่าการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครูยังไม่เป็นสิ่งจำเป็นนั้น อาจพิจารณาสาเหตุได้ดังนี้

2.1 ครูไม่แน่ใจกับมาตรการโครงสร้างการผลิต หลักสูตร และประสบการณ์วิชาชีพครู โดยรับนักเรียนที่จบระดับ ม.ศ. 5 เข้าเรียนฝึกหัดครู เปลี่ยนหลักสูตรการฝึกหัดครูอย่างต่ำให้เป็นระดับ ป.กศ. สูง และยกเลิกการสอบวิชาชุดครูนั้น อาจเป็นเพราะครูเห็นว่า ครูระดับ ป.กศ. ต้นนั้น ยังจำเป็นและเป็นที่ต้องการของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาอยู่ และงบประมาณในการผลิตครูระดับนี้ก็ใช้จ่ายน้อยกว่า เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยความเห็นของครูที่เห็นว่าควรรับนักเรียนฝึกหัดครูจากผู้จบ ระดับ ม.ศ. 5 มีค่าสูงกว่าที่เห็นว่าควรรับจากผู้จบระดับ ม.ศ. 3 อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนที่จบระดับ ม.ศ. 5 นั้น ย่อมมีความรู้และวุฒิภาวะ

เหมาะสมที่จะเรียนฝึกหัดครูมากกว่าผู้ที่จบระดับ ม.ศ. 3 ส่วนในด้านการฝึกสอนนั้น ส่วนใหญ่เห็นว่าควรจะได้มีการกวดขันการฝึกสอนกันอย่างจริงจัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การฝึกสอนเท่าที่ผ่านมา ไม่ได้มีการกวดขันกันเท่าที่ควร อาจารย์ฝึกสอนก็ไม่ค่อยได้ติดตามเท่าที่ฟังกระทำ คงปล่อยให้เป็นหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงหรือโรงเรียนนั้นคอยควบคุมแนะนำให้ ซึ่งทำให้มีผลกระทบต่อคุณภาพของครูฝึกสอน ดังจะเห็นได้จากข้อเสนอแนะที่ให้กวดขันการฝึกสอนให้มากขึ้นและให้ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครูที่ให้นำไปใช้ได้กับความเป็นจริงเวลาทำงาน ซึ่งครูอาจจะเห็นว่า ความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้รับจากสถาบันฝึกหัดครูนั้น ยังไม่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนได้อย่างแท้จริง และด้วยเหตุผลอีกอย่างเกี่ยวกับการสอบวิชาชุดครูนั้น ยังเป็นที่ต้องการและอำนวยความสะดวกแก่ครูประจำการอยู่มากในการที่จะหาความรู้เพิ่มเติมและเพิ่มคุณวุฒิทางครูของตนให้สูงขึ้น จึงทำให้ครูบางส่วนยังเห็นว่าไม่ควรยกเลิกการสอบวิชาชุดครู

2.2 ครูบางส่วนเห็นว่าไม่จำเป็นต้องมีการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู เพราะครูมีใบประกาศนียบัตรและใบแสดงคุณวุฒิต่าง ๆ อยู่แล้วนั้น อาจเป็นสาเหตุมาจากการที่ครูอาจจะยังไม่เข้าใจดีหรือเข้าใจว่า การออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครูนั้น จะไม่มีผลให้ผู้ประกอบอาชีพครูดีขึ้นแตกต่างจากเดิมอะไรมากนัก หรืออาจจะเกิดผลเสียก็ได้ นอกจากนั้นอาจจะเป็นการเพิ่มภาระมากขึ้น เช่น ต้องมีระเบียบขั้นตอนมากมายในการออกใบอนุญาต และต้องมีระเบียบควบคุมครูเพิ่มขึ้นจากเดิม ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหาขึ้นในทางปฏิบัติ ทำให้ครูบางส่วนลังเลไม่แน่ใจและยังเห็นว่าไม่จำเป็น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูไม่เข้าใจหลักการและวิธีการที่สำคัญของการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู และผลประโยชน์ที่จะได้รับ ดังจะเห็นได้จากข้อเสนอแนะของครูในเรื่องนี้ที่ให้มีหลักเกณฑ์และมาตรการที่ดีในการดำเนินการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู และครูบางส่วนไม่แน่ใจเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู

3. สำหรับข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ครูมีความเห็นให้ปรับปรุงสวัสดิการแก่ครูให้ดีขึ้นซึ่งมีความถี่สูงที่สุด และรองลงมาได้แก่การปรับปรุงคุณภาพของครูทั้งทางวิชาการและคุณธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางเศรษฐกิจและ

สังคม ทำให้ครูต้องดิ้นรนเพื่อฐานะของตัวเอง การดิ้นรนนี้ทำให้มีผลกระทบต่อการทำงาน และคุณธรรมของครูก็พลอยเสื่อมลงไปด้วย ทำให้อุดมการแห่งความเป็นครูลดลง ดังนั้นการที่จะยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ต้องพิจารณาถึงรายได้ของครูและสวัสดิการด้านต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กันด้วย

เมื่อสรุปรวมความเห็นทั้ง 7 มาตรการแล้ว ผลการวิจัยพบว่า ครูเห็นด้วยกับมาตรการทั้งหมดโดยส่วนรวม นั่นคือครูเห็นด้วยกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู นอกจากเหตุผลที่ได้กล่าวมาในแต่ละมาตรการแล้วนั้น น่าจะเป็นเพราะเหตุผลที่สำคัญอีกอย่างคือ การที่จะยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูนั้น ต้องทำพร้อมกันทั้งหน่วยผลิต คือ สถาบันฝึกหัดครูทั้งหลายต้องคัดเลือกเอานักเรียนครูที่ดีและฝึกอบรมให้เป็นครูที่ดี มีคุณภาพ ต่อจากนั้นก็เป็นหน้าที่ของหน่วยใช้ คือโรงเรียนต่าง ๆ ต้องใช้ครูให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของครูที่ได้เรียนมา โดยมีหน่วยมาตรฐานการใช้หรือสถาบันวิชาชีพครูคอยควบคุมให้การผลิตและการใช้ครูให้มีคุณภาพ และส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูให้ดีอยู่เสมอ นอกจากนั้นการวิจัยนี้ยังพบอีกว่า ตำแหน่งหน้าที่ ไม่มีผลต่อความเห็นของครูที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โดยลักษณะการปฏิบัติหน้าที่จริง ๆ นั้น ครูฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติการสอน ส่วนมากแล้วต่างก็ทำหน้าที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ครูฝ่ายบริหารส่วนใหญ่ก็ทำหน้าที่สอนด้วย ครูฝ่ายปฏิบัติการสอนก็ทำหน้าที่ช่วยเหลืองานฝ่ายบริหารในด้านต่าง ๆ อยู่เป็นประจำเช่นกัน นอกจากนั้น อายุราชการ ก็ไม่มีผลต่อความเห็นของครูที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูที่มีอายุราชการต่ำกว่า 10 ปี กับครูที่มีอายุราชการ 10 ปี ขึ้นไปนั้น เข้าใจและมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ของอาชีพครูไม่แตกต่างกันมากนัก และอาจมีความต้องการในการพัฒนาอาชีพครูในด้านต่าง ๆ คล้าย ๆ กัน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสิทธิ์ บัวคลี่ (ประสิทธิ์ บัวคลี่ และคนอื่น ๆ 2521 : 152 – 167) ที่พบว่า กลุ่มผู้ที่ประกอบอาชีพครูมีทัศนคติและความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการปรับปรุงวิชาชีพครูให้ดีขึ้นในสถาบันฝึกหัดครูไม่แตกต่างกัน

ในด้านผลการทดสอบสมมุติฐานที่พบว่า คุณวุฒิ และเพศของครู มีผลทำให้ทัศนะของครูที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกันนั้น อาจพิจารณาสาเหตุได้ว่า คงเป็นเพราะครูที่มีวุฒิต่างกันย่อมมีความต้องการในด้านการปรับปรุงพัฒนาทางวิชาชีพแตกต่างกัน ในด้านแนวทางหรือขั้นตอน ตลอดจนระดับความต้องการ เช่น ในด้านการศึกษาต่อ ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน และการเปลี่ยนแปลงทางด้านฐานะความเป็นอยู่ และการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูนั้นก็เป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ครูมีความมั่นคงในหน้าที่การงานดียิ่งขึ้น และโดยทั่ว ๆ ไปแล้วครูที่มีวุฒิสูงส่วนมากมีความพร้อมที่จะพัฒนาปรับปรุงทางด้านวิชาชีพของตนและด้านอื่น ๆ มากกว่าครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่ามีความเห็นด้วยกับการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูสูงกว่าครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี

ส่วนครูชายเห็นด้วยแตกต่างจากครูหญิงนั้น อาจเป็นเพราะว่าครูชายนั้น โดยทั่ว ๆ ไป มีลักษณะของการส่งเสริมให้กำลังใจและมีความกล้าในการแสดงออกทางความคิดเห็นตามความรู้สึกนึกคิดของตนมากกว่าที่จะเก็บกดเอาไว้ ซึ่งแตกต่างไปจากเพศหญิงซึ่งโดยธรรมชาติและขนบธรรมเนียมประเพณีแล้ว เพศหญิงมักจะมีการควบคุมอารมณ์หรือแสดงออกทางความคิดเห็นที่เป็นไปในลักษณะที่กล้า ๆ ไม่รุนแรงเหมือนเพศชายโดยทั่ว ๆ ไปตามหลักทางจิตวิทยา และเหตุผลอีกอย่างนั้น เพศชายมีความกล้าเสี่ยงหรือกล้าตัดสินใจอาจจะมากกว่าหญิงก็ได้ ซึ่งเพศหญิงนั้นอาจจะต้องใช้เวลามากกว่าในการพิจารณาใคร่ครวญดูเหตุผลของการที่จะเปลี่ยนแปลงหรือยอมรับในแนวความคิดใหม่ ๆ ที่ยังไม่ชัดแจ้ง อนึ่งโดยลักษณะทางธรรมชาตินั้น เพศชายมักมีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงหรือปรับตัวให้เข้ากับสิ่งใหม่ ๆ ได้เร็วกว่า ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในการเรียนการสอนหรือการบริหารการศึกษาซึ่งจะมีผลกระทบต่อการปฏิบัติตนของครู ความพร้อมที่จะทำการเปลี่ยนแปลงของครูชายอาจ แตกต่างไปจากครูหญิงในลักษณะเดียวกันด้วยเหตุผลต่าง ๆ บางส่วนที่กล่าวมาแล้วนั้น อาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ความคิดเห็นหรือทัศนะของครูชายที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างไปจากความคิดเห็นของครูหญิง

ข้อเสนอแนะ

1. เพื่อให้เกิดผลดีต่อวิชาชีพครู โรงเรียนต่าง ๆ ควรได้ดำเนินการมอบหมายงานให้ครูทำตามความถนัดและความสามารถให้มากที่สุด เพื่อการเรียนการสอนจะได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และในขณะเดียวกันทางรัฐก็ควรบรรจุครูให้เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียนในด้านปริมาณและสาขาวิชาที่จำเป็นสำหรับสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ลดปัญหาการใช้ครูนอกเหนือหน้าที่หรืองานหลัก หรืองานพิเศษอื่นใดเพื่อหวังผลทางการเลื่อนชั้น

2. ควรจะได้ดำเนินการจัดตั้งคุรุสภาให้เป็นสถาบันวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะคุรุสภาได้ทำหน้าที่นี้อยู่บางส่วนแล้ว และสะดวกสำหรับการที่จะจัดตั้งเป็นองค์กรของครูอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมและรักษามาตรฐานวิชาชีพครูให้ดียิ่งขึ้น

3. เรื่องการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครูนั้น แม้ว่าจะมีครูส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่ก็มีครูเป็นจำนวนไม่น้อยที่เห็นว่าไม่จำเป็น ดังนั้นสถาบันหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องควรจะได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ ชี้แจงให้ครูทั่วไปได้ทราบถึงผลดีและขั้นตอนของการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู

4. ด้วยปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ผู้ประกอบอาชีพครูจำเป็นต้องมีความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งในด้านวิชาชีพของตนเองและความรู้อื่นนอกเหนือจากหน้าที่ของตน ดังนั้นทางราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะได้ดำเนินการจัดการอบรมหรือส่งเสริมให้ครูมีความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งในด้านวิชาชีพและด้านอื่น ๆ และควรมีการอบรมเป็นประจำสม่ำเสมอและให้ทั่วถึง

5. เกี่ยวกับด้านการผลิตครูของสถาบันผลิตครูนั้น ควรจะได้ลดปริมาณลง และในขณะเดียวกันก็ปรับปรุงให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การปรับปรุงคุณภาพของอาจารย์ผู้สอน หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ตลอดทั้งการปรับปรุงคุณภาพของนักศึกษา และการส่งเสริมคุณธรรมรวมทั้งความประพฤติของนักศึกษาครูให้ดีขึ้น

6. ด้านการฝึกสอนนั้น ควรที่จะให้นักศึกษาครู ได้ไปฝึกสอนในโรงเรียนชนบทตามสภาพความเป็นจริงให้มากขึ้น เพื่อจะได้แก้ปัญหาได้เมื่อเข้าทำงานแล้ว ซึ่งถ้าฝึกสอนในโรงเรียนที่มีความพร้อมอยู่แล้ว ทำให้ไม่เกิดประโยชน์แก่ผู้ฝึกสอนในการแก้ปัญหา และเป็นการขยายการบริการทางวิชาการของวิทยาลัยครูแก่โรงเรียนต่าง ๆ ได้มากขึ้น

7. การคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู ควรจะได้เน้นหนักทั้งทางด้านวิชาการและความประพฤติที่เหมาะสมกับอาชีพครู และเป็นผู้รักอาชีพครูโดยแท้จริง เพื่อเป็นการป้องกันผู้ที่ไม่ได้มีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพครูอย่างแท้จริง หรือมีคุณสมบัติไม่เหมาะสมเข้ามาสู่อาชีพครู ซึ่งจะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้อาชีพครูได้รับการยอมรับนับถือจากสังคมมากยิ่งขึ้น

8. ทางสถาบันผลิตครูและโรงเรียน ควรจะได้ดำเนินการประสานงานกันในด้านปริมาณและคุณภาพของนักเรียนฝึกหัดครู เช่น การสำรวจจำนวนครูและคุณวุฒิของครูที่โรงเรียนต้องการให้สถาบันผลิตครูทราบ เป็นต้น เพื่อให้การผลิตครูสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและมีปริมาณที่พอเหมาะ

9. ในด้านการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูนั้น จะต้องปรับปรุงด้านสวัสดิการของครูไปพร้อมกันด้วย เพื่อฐานะของครูจะได้ดีขึ้นทัดเทียมกับวิชาชีพชั้นสูงอื่น ๆ และในขณะเดียวกันก็ให้ส่วนราชการต่าง ๆ หรือหน่วยงานบริหารระดับสูง ควรได้ลดความเหลื่อมล้ำทางด้านสวัสดิการและความก้าวหน้าทางอาชีพของข้าราชการส่วนต่าง ๆ ลงให้มากที่สุด เพื่อป้องกันการที่ครูที่มีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถสูง ออกจากอาชีพครู และนอกจากนั้นยังเป็นการจูงใจให้ผู้มีคุณวุฒิคุณธรรมเข้ามาสู่อาชีพครูให้มากขึ้น

<u>ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย</u>

1. ควรจะได้ทำการวิจัย ทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคอื่น ๆ ของประเทศ ที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูจากทุกภาคหรือส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งจะช่วยให้การยกระดับ

มาตรฐานวิชาชีพครูดำเนินไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรจะได้ทำการวิจัย ทัศนะของครูโรงเรียนในระดับต่าง ๆ เช่น ครูโรงเรียนมัธยม อาจารย์วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ตลอดทั้งบุคลากรทางการศึกษาและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องว่ามีความคิดเห็นหรือทัศนะอย่างไรบ้าง เกี่ยวกับการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู หรือการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู

3. ควรจะได้ทำการวิจัยศึกษาเปรียบเทียบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา อาจารย์วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษา ตลอดทั้งประชาชนทั่วไป แต่ละกลุ่มจะมีความเห็นหรือทัศนะต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู หรือการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู แตกต่างกันหรือไม่ เพื่อจะได้นำข้อคิดเห็นจากบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายเหล่านี้ไปประกอบการพิจารณาหาวิธีการที่เหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

4. ควรจะได้ทำการวิจัยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างข้าราชการครูที่อยู่ต่างสังกัดหน่วยราชการ รวมทั้งเปรียบเทียบกับข้าราชการส่วนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ข้าราชการครูเกี่ยวกับรายได้ สวัสดิการ และความก้าวหน้าทางอาชีพว่า จะมีความแตกต่างกันอย่างไรหรือไม่ และจะมีแนวทางแก้ไขอย่างไร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการบริหารงานของข้าราชการครูและส่วนราชการต่าง ๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน <u>รายงานผลวิจัยฉบับสมบูรณ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา ตามข้อเสนอของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา</u> โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี 2520, 246 หน้า

_____ <u>รายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา</u> โรงพิมพ์ไทยแบบเรียน 2518, 106 หน้า

_____ <u>รายงานการสัมมนา การวิจัยประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา</u> โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล 2521, 154 หน้า

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน และกรมการฝึกหัดครู <u>รายงานการสัมมนา เรื่อง แนวใหม่ของการฝึกหัดครู</u> 2520, 73 หน้า อัดสำเนา

คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา <u>การปฏิรูปการศึกษา</u> วัฒนาพานิช 2518, 294 หน้า

คุรุสภา, สำนักงานเลขาธิการ "สนทนาเรื่อง ผลสรุปการสัมมนามาตรฐานวิชาชีพครู" <u>ข่าวคุรุสภา</u> 6 : 14 – 16 กันยายน 2523

คุรุสภา, สำนักงานเลขาธิการ กองวิจัยและพัฒนาวิชาชีพครู <u>รายงานการสัมมนามาตรฐานวิชาชีพครู</u> วันที่ 16 – 18 ก.กฎาคม 2523 ณ โรงแรมไทยโฮเต็ล กรุงเทพฯ 52 หน้า เอกสารโรเนียว

_____ <u>เอกสารประกอบการสัมมนามาตรฐานวิชาชีพครู</u> ณ โรงแรมไทยโฮเต็ล กรุงเทพฯ วันที่ 16 – 18 กรกฎาคม 2523, ... 17 เล่ม

จำลอง เวศอุไร <u>กำอภิปรายเรื่อง ปัญหา ความจำเป็นและแนวทางในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู</u> คุรุสภาผู้จัดการอภิปราย ณ โรงแรมไทยโฮเต็ล กรุงเทพฯ 16 กรกฎาคม 2523 เวลา 13.30 – 15.30 น.

เจริญผล สุวรรณโชติ "เรือจ้าง (ทางตันหรือทางสะดวก)" ใน เอกสารประกอบการสัมมนามาตรฐานวิชาชีพครู หน้า 2 ชุดที่ 10 กองวิจัยและพัฒนาวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 2523

เฉลียว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ รายงานผลการวิจัยเรื่อง ลักษณะของครูที่ดี โรงพิมพ์ตำรวจ 2520, 346 หน้า

บ้านสมเด็จเจ้าพระยา, วิทยาลัยครู ฝ่ายโครงการ ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ โรงพิมพ์สามมิตร 2518, 123 หน้า

บุญเรือน มากบุญ ความคิดเห็นของครูในภาคเหนือที่มีต่อบทบาทและกิจกรรมของคุรุสภา ปริญญานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 197 หน้า อัดสำเนา

ปกครองท้องที่, กอง แผนกทะเบียนท้องที่ สถิติจำนวนจังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ของประเทศไทย 2521, 7 หน้า เอกสารโรเนียว

ประกอบ คุณารักษ์ และคนอื่น ๆ การวิเคราะห์นโยบายคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ม.ป.ท. 2521, 133 หน้า

ประสิทธิ์ บัวกลี่ และคนอื่น ๆ การศึกษาทัศนคติและความต้องการของชุมชนที่มีต่อ 5 วิทยาลัยครูภาคใต้ 2521, 177 หน้า เอกสารโรเนียว

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 อักษรบัณฑิต 2520, 26 หน้า

วิจิตร ศรีสอ้าน คำอภิปรายปัญหา ความจำเป็นและแนวทางในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู คุรุสภาผู้จัดการอภิปราย ณ โรงแรมไทยโฮเต็ล กรุงเทพฯ 16 กรกฎาคม 2523 เวลา 13.30 – 15.30 น.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมการฝึกหัดครู และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ รายงานผลการวิจัยเรื่อง การติดตามผลการฝึกหัดครู เอราวัณการพิมพ์ 2519, 213 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมการฝึกหัดครู มาตรการพื้นฐานบางประการ สำหรับสร้างครูที่ดี โรงพิมพ์คุรุสภา 2515, 25 หน้า

สมพงศ์ เกษมสิน การบริหาร พิมพ์ครั้งที่ 4 สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2517, 308 หน้า

สิปปนนท์ เกตุทัต คำกล่าวเปิดการสัมมนามาตรฐานวิชาชีพครู ณ โรงแรมไทยโฮเต็ล กรุงเทพฯ 16 กรกฎาคม 2523 เวลา 8.00 – 8.30 น.

_____ คำบรรยายเรื่อง "ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู" ณ โรงแรมไทยโฮเต็ล กรุงเทพฯ 16 กรกฎาคม 2523 เวลา 8.30 – 9.20 น.

สุโท เจริญสุข แนวคิดพื้นฐานของวิชาชีพครู ภาค 1 วิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน 2517, 5 หน้า

อุทุมพร จิรานุวัฒน์ "มาตรฐานวิชาชีพครูใน U.S.A." วิทยาจารย์ 1 : 56 – 75 มกราคม – มิถุนายน 2522

Best, John W. Research in Education. 8th. ed., New Jersey, Prentice-Hall Inc., 1964. 320 p.

Combs, Arthur W. The Professional Education of Teachers : Perceptual View of Teacher Preparation. 3rd. ed., Boston, Allyn and Bacon Inc., 1966. 134 p.

Clark, Robert L. "The Roles and Positions NEA and of the AFT in Collective Negotiations : Opinions of Teacher and School Administration of Five Selected School Districts in Illinois," Review of Education Research. v. 37, No.1 - 5, 1967.

Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. New York, Harper and Brothers, 1970. 752 p.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 3rd. ed., Mcgraw-Hill Book Co., 1976. 529 p.

Hartle, H.W. "Questions and Answers on Interstate Certification," Journal of Teacher Education. 25 : 248 - 249, Fall, 1974.

Hoyle, Eric. The Role of the Teacher. London, Routledge and Kegan Paul Ltd., 1969. 95 p.

Kobayashi, Tetsuya. Society Schools and Progress in Japan. London, Pergamon Press Ltd., 1976. 185 p.

Marks, James R., Sir, and others. Handbook of Educational Supervision : a Guide for the Practitioner. 2nd. ed., Boston, Allyn and Bacon Inc., 1979. 875 p.

Marris, Ben. Some Aspects of Professional Freedom of Teachers. Lausanne, United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 1977. 213 p.

Stinnett, T.M. Professional Problems of Teachers. 3rd. ed., New York, The Macmillan Company, 1970. 541 p.

_____. The Profession of Teaching. 2nd. ed., New York, The Center for Applied Research in Education Inc., 1964. 118 p.

Ward, William S. "The Role of Teacher Organizations in Professional Development and Instructional Improvement as Perceived by Selected Teacher Organization Leaders," in Dissertation Abstracts. v. 34, No.3, 1973.

Wong, Francis. Teacher Education in ASEAN. Singapore, Hoong Fatt Press, 1976. 196 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

23 ธันวาคม 2523

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน คุณครูที่นับถือ

ด้วยข้าพเจ้า นายนพคุณ เกนพรม นิสิตปริญญาโทสาขาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง ทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ปริญญานิพนธ์เรื่องนี้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากคุรุสภา ปีการศึกษา 2523 เพื่อนำผลการวิจัยเรื่องนี้ เป็นแนวทางพิจารณาประกอบการพัฒนา ปรับปรุง วิชาชีพครูให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ตามโครงการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา

ดังนั้นจึงใคร่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้ตรงตามสภาพความเป็นจริงที่สุด ข้อมูลที่ท่านตอบตรงตามความเป็นจริงเท่านั้น จึงจะทำให้ปริญญานิพนธ์เรื่องนี้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการ และเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพครูและวงการศึกษาสืบไป และขอเรียนว่า ข้อมูลนี้จะไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อโรงเรียน หน่วยงาน คณะครูหรือตัวท่านเองแต่อย่างใด เพราะผู้วิจัยมุ่งศึกษาเป็นส่วนรวมเท่านั้น

อนึ่ง แบบสอบถามนี้ เมื่อตอบเสร็จแล้ว กรุณานำไปมอบให้ผู้แจกแบบสอบถาม เพื่อรวบรวมส่งผู้วิจัยต่อไป ขอขอบพระคุณอย่างสูง ไว้ในโอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายนพคุณ เกนพรม)

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลที่ท่านแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาครู และอาชีพครูให้ก้าวหน้ามีคุณภาพและประสิทธิภาพ ทั้งยังครอบคลุมไปถึงการพัฒนาองค์กรวิชาชีพครูให้เป็นองค์กรที่แข็งแกร่ง เพื่อให้อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังกม การวิจัยครั้งนี้ก็เพื่อที่จะแสวงหาวิธีการ และแนวทางเพื่อยกฐานะ บทบาท และมาตรฐานวิชาชีพครูให้สูงขึ้น

แบบสอบถามนี้ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด เป็นแต่เพียงการแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกเท่านั้น ขอให้ท่านตอบอย่างตรงไปตรงมากับความคิดเห็น ความรู้สึก ความเข้าใจและข้อเท็จจริงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ คำตอบของท่านจะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพครูให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

แบบสอบถามทั้งหมด มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นหรือทัศนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู

<u>วิธีตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2</u> มีทั้งหมด 60 ข้อ แต่ละข้อเป็นความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ขอให้ท่านอ่านแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่าท่านมีความเห็นตรงกับความเห็นในข้อนั้น ๆ เพียงใด แล้วโปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่สอดคล้องกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านเองให้มากที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
0	อาชีพครูเป็นอาชีพที่สำคัญของสังคม	.....	✓	.....	.....	.....
00	ควรขยายการรับนักศึกษาครูภาคกำ ให้มากขึ้น	.....	.....	✓	.....	.....

ตอนที่ 1

เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

โปรดเติมข้อความหรือกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดไว้ตามความเป็นจริง

1. ชื่อโรงเรียน ..... อำเภอ .....
   จังหวัด .....

2. โรงเรียนของท่านสังกัด
   - ☐ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
   - ☐ เทศบาล

3. ตำแหน่งหน้าที่
   - ☐ ครูฝ่ายบริหาร
   - ☐ ครูฝ่ายปฏิบัติการสอน
   - ☐ ครูฝ่ายสนับสนุนการสอน

4. เพศ
   - ☐ ชาย
   - ☐ หญิง

5. อายุราชการ (นับติดต่อกันโดยไม่ขาดช่วง ถ้าเคยลาออกจากราชการ ให้เริ่มนับตั้งแต่ตอนเริ่มเข้ารับราชการใหม่ครั้งสุดท้าย)
   - ☐ ต่ำกว่า 10 ปี
   - ☐ 10 ปี หรือมากกว่า

6. วุฒิ
   - ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
   - ☐ ปริญญาตรี หรือสูงกว่า

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นหรือทัศนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง 5	เห็นด้วย 4	ไม่แน่ใจ 3	ไม่เห็นด้วย 2	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1
1	ควรให้วุฒิปริญญากิตติมศักดิ์ แก่ผู้มีผลงานดีเด่น ซึ่งเป็นประโยชน์แก่วิชาชีพครู					
2	ควรกำหนดคุณวุฒิขั้นต่ำของครูและบุคลากรทางการศึกษาเอาไว้					
3	ไม่ควรให้ครูมาทำหน้าที่อื่น เพื่อหวังผลทางการเลื่อนขั้น					
4	ควรกำหนดอัตรากำลังครูและบุคลากรไว้ให้เป็นมาตรฐานสำหรับสถานศึกษาทุกขนาด					
5	ควรสร้างแรงจูงใจให้ผู้มีคุณวุฒิและคุณธรรมเข้ามาสู่อาชีพครูให้มากขึ้น					
6	ควรควบคุมการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ตรงกับหน้าที่และความสามารถ					
7	ผู้ประกอบอาชีพครู ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้ระดับสูง					
8	ครูควรจะสอนวิชาอะไรก็ได้ แล้วแต่ครูใหญ่จะสั่ง					
9	ควรบรรจุครูสำหรับตำแหน่งโดยเฉพาะ เช่น ครูธุรการ ครูแนะแนว ครูบรรณารักษ์ ฯลฯ					
10	คุรุสภา ควรทำหน้าที่แต่เพียงบริหารบุคคลที่เกี่ยวกับข้าราชการครูเท่านั้น					

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง 5	เห็นด้วย 4	ไม่แน่ใจ 3	ไม่เห็นด้วย 2	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1
11	คุรุสภาควรเป็นอิสระไม่ขึ้นอยู่กับหน่วยงานของทางราชการ					
12	คุรุสภาควรจัดตั้งให้เป็นสถาบันวิชาชีพครูโดยมีกฎหมายรองรับ					
13	การเป็นสมาชิกคุรุสภาของครู ควรเป็นไปตามความสมัครใจ					
14	คุรุสภาควรเป็นศูนย์กลางของสมาคมและองค์กรที่เกี่ยวกับครู					
15	หลักการของคุรุสภา ควรยึดหลักว่า เป็นสถาบันของครู บริหารโดยครู และทำงานเพื่อครู					
16	คุรุสภาควรมีบทบาทอย่างมากในการควบคุมผู้ประกอบอาชีพครู					
17	คุรุสภาควรทำหน้าที่แต่เพียงส่งเสริมวิชาการแก่ครูเท่านั้น					
18	อาชีพครูถือเป็นอาชีพชรรมดาอย่างหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องมีจรรยาบรรณแห่งอาชีพ					
19	ครูทุกคนควรได้เรียนวิชาครูมาก่อนประกอบอาชีพครู					
20	ควรมีการกวดขันพิเศษในการคัดเลือกผู้ที่จะประกอบอาชีพครู					
21	ครูควรมีใบอนุญาตประกอบอาชีพครู เช่นเดียวกับแพทย์หรือทนายความ					
22	การออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู ควรครอบคลุมทั้งครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น ศึกษานิเทศก์ ครูแนะแนว ฯลฯ					
23	การออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู จะทำให้อาชีพครูขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน					

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง 5	เห็นด้วย 4	ไม่แน่ใจ 3	ไม่เห็นด้วย 2	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1
24	การศึกษาต่อของครูระหว่างประจำการ ทำให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงาน					
25	ควรกำหนดให้ครูทุกคนต้องศึกษาต่อ หรือเข้ารับการอบรมเป็นระยะ ๆ					
26	ควรจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาขึ้นหลาย ๆ แห่งในทุกเขตการศึกษา					
27	ให้วิทยาลัยครูแต่ละแห่งเป็นผู้รับผิดชอบทำการฝึกอบรมครูประจำการทุกระดับ					
28	การเปิดสอนนักศึกษาครูภาคค่ำ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาในงานประจำของครูมากนัก					
29	ควรให้นักศึกษามีส่วนในการประเมินผลการสอนของอาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครูด้วย					
30	ครูที่ไม่ได้เรียนวิชาครูก็สามารถสอนได้ดีพอ ๆ กับครูที่ได้เรียนวิชาครูมาแล้ว					
31	ควรยกเลิกการเปิดสอนนักศึกษาครูภาคค่ำ					
32	คุณภาพของครูในปัจจุบัน เป็นที่น่าพอใจอย่างยิ่ง					
33	สถาบันผลิตครู ควรมีอิสระเต็มที่ในการกำหนดแบบแผนลักษณะการจัดตั้ง การจัดบริเวณอาคารสถานที่อุปกรณ์ต่าง ๆ และการจัดการเรียนการสอน					

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง 5	เห็นด้วย 4	ไม่แน่ใจ 3	ไม่เห็นด้วย 2	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1
34	ควรจัดให้มีการรับรองมาตรฐานการฝึกหัดครู					
35	ทบวงมหาวิทยาลัย ควรเป็นผู้กำหนดหลักสูตรการฝึกหัดครู					
36	ไม่จำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการฝึกหัดครู					
37	สถาบันฝึกหัดครู ควรจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกัน เพื่อดำเนินการวางเกณฑ์การผลิตครูให้เหมือนกัน					
38	การรับนักเรียนฝึกหัดครู โดยรับผู้ที่จบจากระดับ ม.ศ.3 (ม. 3) นั้นเหมาะสมดีแล้ว					
39	ครู ป.กศ. ต้น นั้น โดยทั่ว ๆ ไป ทำการสอนได้ผลดีเท่า ๆ กับครูปริญญาตรี					
40	ควรจะรับนักเรียนฝึกหัดครู จากผู้จบชั้น ม.ศ. 5 (ม. 6) เป็นอย่างต่ำ					
41	การสอบวิชาชุดครู ทำให้ครูประจำการได้พัฒนาด้านวิชาการดีมาก					
42	ควรยกเลิกการผลิตครูระดับ ป.กศ. ต้น					
43	คู่มือการจัดหลักสูตร ควรมีเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนก็เพียงพอแล้ว					
44	การอบรมครูประจำการ น่าจะมีผลดีกว่าให้ครูสอบวิชาชุดด้วยตนเอง					
45	ควรยกเลิกการสอบวิชาชุดครู					

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง 5	เห็นด้วย 4	ไม่แน่ใจ 3	ไม่เห็นด้วย 2	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1
46	สถาบันฝึกหัดครูควรประสานงานกับโรงเรียนต่าง ๆ ให้มากขึ้น					
47	ไม่จำเป็นต้องมีการกวดขันการฝึกสอนของนักเรียนฝึกหัดครู เพราะมีครูพี่เลี้ยงคอยควบคุมอยู่แล้ว					
48	การรับนักเรียนฝึกหัดครูควรแบ่งเป็นเขต					
49	การคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู ควรเน้นความประพฤติที่เหมาะสมมากกว่าด้านอื่น					
50	การคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู ควรเน้นความสามารถทางวิชาการมากกว่าด้านอื่น					
51	ควรจะเน้นทั้งความสามารถทางวิชาการและความประพฤติที่เหมาะสม					
52	ความถนัดทางการเรียน จำเป็นสำหรับนักเรียนฝึกหัดครู					
53	ไม่ควรเอาทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครูมาเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู					
54	ผู้ที่อยากเป็นครูจริง ๆ เท่านั้น ที่สมควรให้เรียนฝึกหัดครู					
55	บุคลิกภาพที่ดี จำเป็นมากในการคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู					
56	โรงเรียนต่าง ๆ ควรแจ้งความประสงค์ด้านจำนวนครูและคุณวุฒิของครูที่ต้องการให้สถาบันฝึกหัดครูได้ทราบเป็นการล่วงหน้า เป็นเวลา 1 – 2 ปี					

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง 5	เห็นด้วย 4	ไม่แน่ใจ 3	ไม่เห็นด้วย 2	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1
57	สถาบันฝึกหัดครูควรมีอิสระเต็มที่ในการผลิตครูทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ					
58	ควรจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานการผลิตและการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา					
59	คณะกรรมการนี้ควรประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การใช้ และสถาบันวิชาชีพครู					
60	ควรมีการวางนโยบายและแผนการผลิตครูที่แน่นอน					

ตอนที่ 3

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู

ท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง เกี่ยวกับวิธีการที่จะยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู หรือการพัฒนาอาชีพครูให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น ในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาในตอนที่ 2 หรือนอกเหนือจากตอนที่ 2 เช่น

1. เกี่ยวกับการบรรจุครูและการมอบหมายงานให้ครูปฏิบัติ .....
.....
.....

2. เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามาตรฐานวิชาชีพครูหรือการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู .....
.....

3. เกี่ยวกับการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาระหว่างประจำการ ....
.....

4. เกี่ยวกับการจัดสถาบันฝึกหัดครู การเรียนการสอน หรือคุณภาพของสถาบัน
.....

5. เกี่ยวกับหลักสูตรและประสบการณ์วิชาชีพครูหรือการฝึกสอน .....
.....

6. เกี่ยวกับการคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครู .....
.....

7. เกี่ยวกับนโยบายและแผนการผลิตครู การประสานงานระหว่างสถาบันผลิตครูกับโรงเรียน .....
.....

8. ข้อเสนอแนะอื่น .....
.....
.....

ภาคผนวก ข.

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

1. โรงเรียนเทศบาล สังกัดกรมการปกครอง จำนวน 8 โรงเรียน

ตาราง 24 รายชื่อโรงเรียนเทศบาลกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดตัวอย่าง

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	อำเภอ	จังหวัด
1	เทศบาลบ้านหนองใหญ่	เมืองขอนแก่น	ขอนแก่น
2	เทศบาลบ้านหนองแวง	เมืองขอนแก่น	ขอนแก่น
3	เทศบาลยุติธรรมวิทยา	เมืองสกลนคร	สกลนคร
4	เทศบาลบูรพาอุบล	เมืองอุบลราชธานี	อุบลราชธานี
5	สามัคคีวิทยา	เมืองมหาสารคาม	มหาสารคาม
6	เทศบาล 4 (เพาะช่าง)	เมืองนครราชสีมา	นครราชสีมา
7	เทศบาล 1 (บูรพาพิทยากร)	เมืองนครราชสีมา	นครราชสีมา
8	เทศบาล 1 (บุรีราษฎร์ครุณวิทยา)	เมืองบุรีรัมย์	บุรีรัมย์

2. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 53 โรงเรียน

ตาราง 25 รายชื่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แยกตามอำเภอ จังหวัด

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	อำเภอ	จังหวัด
1	บ้านท่าศาลา	หนองเรือ	ขอนแก่น
2	บ้านนาหว้าหนองกุง	หนองเรือ	ขอนแก่น
3	ชุมชนบ้านโพนสว่าง	หนองเรือ	ขอนแก่น
4	บ้านหญ้าคาท่าหลวง	พล	ขอนแก่น
5	บ้านทุ่งน้อย	พล	ขอนแก่น
6	ชุมชนบ้านห้วยค้อมิตรภาพที่ 206	พล	ขอนแก่น
7	บ้านท่ากระเสริม	น้ำพอง	ขอนแก่น
8	บ้านเสี่ยวโกกกลาง	น้ำพอง	ขอนแก่น
9	บ้านชาม	น้ำพอง	ขอนแก่น
10	บ้านวังยาง	พรรณานิคม	สกลนคร
11	บ้านพอกใหญ่	พรรณานิคม	สกลนคร
12	บ้านโคก	พรรณานิคม	สกลนคร
13	บ้านนาซอ	วานรนิวาส	สกลนคร
14	บ้านวังบง	วานรนิวาส	สกลนคร
15	บ้านหนองม่วง	วานรนิวาส	สกลนคร
16	บ้านชาม	วานรนิวาส	สกลนคร
17	พุทธอุทยาน	อำนาจเจริญ	อุบลราชธานี
18	บ้านทับเมย	อำนาจเจริญ	อุบลราชธานี
19	บ้านปลาค้าว	อำนาจเจริญ	อุบลราชธานี
20	บ้านห้วยไร่	อำนาจเจริญ	อุบลราชธานี

ตาราง 25 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	อำเภอ	จังหวัด
21	ชุมชนเปือยหัวคง	อำนาจเจริญ	อุบลราชธานี
22	บ้านโนนหนองบัว	ศรีเมืองใหม่	อุบลราชธานี
23	บ้านเอือดใหญ่	ศรีเมืองใหม่	อุบลราชธานี
24	บ้านป่ากุงน้อย	ศรีเมืองใหม่	อุบลราชธานี
25	บ้านกุดลาด	เมืองอุบลราชธานี	อุบลราชธานี
26	วัดท่าวังหิน	เมืองอุบลราชธานี	อุบลราชธานี
27	บ้านนาเมือง	เมืองอุบลราชธานี	อุบลราชธานี
28	บ้านยางลุ่ม	เมืองอุบลราชธานี	อุบลราชธานี
29	มูลนิธิวัดศรอุบลวัฒนาราม	เมืองอุบลราชธานี	อุบลราชธานี
30	บ้านหนองออน	เชียงยืน	มหาสารคาม
31	บ้านหนองหว้า	เชียงยืน	มหาสารคาม
32	บ้านเข็ง	เชียงยืน	มหาสารคาม
33	วัดบ้านด่านคนคบ	โนนสูง	นครราชสีมา
34	บ้านดอนหวาย	โนนสูง	นครราชสีมา
35	บ้านหลุมข้าว	โนนสูง	นครราชสีมา
36	วัดทุ่งสว่าง	เมืองนครราชสีมา	นครราชสีมา
37	บ้านหมื่นไวย	เมืองนครราชสีมา	นครราชสีมา
38	บ้านภูเขาลาด	เมืองนครราชสีมา	นครราชสีมา
39	บ้านเมืองปัก (ชุณหวัณวิทยาคาร)	ปักธงชัย	นครราชสีมา
40	บ้านสุชัง (ราษฎร์สามัคคี)	ปักธงชัย	นครราชสีมา
41	บ้านเก่าป่อแดง	ปักธงชัย	นครราชสีมา

ตาราง 25 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	อำเภอ	จังหวัด
42	จตุคามวิทยาคม	ปักธงชัย	นครราชสีมา
43	วัดทุ่งจาน	ปักธงชัย	นครราชสีมา
44	วัดสระบัว	พุทไธสง	บุรีรัมย์
45	วัดหงษ์	พุทไธสง	บุรีรัมย์
46	บ้านเป้า (สุทธิสารอุทิศ)	พุทไธสง	บุรีรัมย์
47	บ้านแดงน้อย	พุทไธสง	บุรีรัมย์
48	บ้านโคกสะอาดวิทยาคาร	เมืองบุรีรัมย์	บุรีรัมย์
49	บ้านหนองตราดน้อย	เมืองบุรีรัมย์	บุรีรัมย์
50	บ้านสำโรงโนนเค็ง	เมืองบุรีรัมย์	บุรีรัมย์
51	ชุมชนวัดบ้านโคกวัด	เมืองบุรีรัมย์	บุรีรัมย์
52	บ้านดงกระทิงมิตรภาพ	เมืองบุรีรัมย์	บุรีรัมย์
53	วัดบ้านใหม่	เมืองบุรีรัมย์	บุรีรัมย์

ทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู

บทคัดย่อ

ของ

นพคุณ เกนพรม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กันยายน 2524

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู และเปรียบเทียบทัศนะของครูในด้านตำแหน่งหน้าที่ อายุราชการ คุณวุฒิ และเพศ รวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ 919 คน เลือกมาจากครูโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสังกัดเทศบาล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู แบ่งเป็น 7 มาตรการ ซึ่งได้แก่ การใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ การส่งเสริมและรักษามาตรฐานวิชาชีพครู การพัฒนาหรือฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา การผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ ด้านโครงสร้างการผลิต หลักสูตร และประสบการณ์วิชาชีพครู การรับนักเรียนฝึกหัดครู และการประสานงานระหว่างการผลิตกับการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความเห็นด้วยกับวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู โดยส่วนรวมทั้ง 7 มาตรการ ซึ่งครูเห็นด้วย 6 มาตรการ และไม่แน่ใจกับมาตรการด้านโครงสร้างการผลิต หลักสูตร และประสบการณ์วิชาชีพครู นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าคุณวุฒิและเพศ มีผลต่อความคิดเห็นของครูที่มีต่อวิธีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีความเห็นด้วยมากกว่าครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และครูชายเห็นด้วยมากกว่าครูหญิง ส่วนตำแหน่งหน้าที่ และอายุราชการไม่มีผลต่อความคิดเห็น สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเรียงตามลำดับความสำคัญได้แก่ การอบรมครูเป็นประจำและทั่วถึง มอบหมายงานให้ครูทำตามความถนัดและความสามารถ ผลิตครูให้สอดคล้องกับความต้องการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน เห็นควรให้มีการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพครู ปรับปรุงสถาบันฝึกหัดครูให้ดีขึ้นทั้งปริมาณและคุณภาพ การคัดเลือกนักเรียนฝึกหัดครูควรเน้นทั้งทางวิชาการและความประพฤติที่เหมาะสม และให้กวดขันการฝึกสอนให้มากขึ้น

OPINIONS OF THE NORTHEASTERN ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS ON THE UPGRADING THE STANDARDS OF TEACHING PROFESSION

AN ABSTRACT

BY

NOPPHAKHUN KHENPHROM

Presented in partial fulfillment of the requirements

for the Master of Education degree

at Srinakharinwirot University

September 1981

The purpose of this research was to study the opinions of the elementary school teachers toward the upgrading the standards of teaching profession. These opinions were compared by the position, years of experience, qualification background, and sex. The other suggestions were also collected in this study.

The 919 samples were randomly selected from the Northeastern elementary school teachers, under the Office of National Elementary Education Commission, and teachers under the Changwat Municipals, Department of Local Administration, Ministry of Interior.

A set of questionnaires, on the upgrading the standards of teaching profession, comprising of 60 items arranged under seven categories, was constructed : the utilization of teachers and educational personnel, the promoting and controlling of the teaching profession standards, the academic developing of teachers and educational personnel, the producing of qualified teachers and educational personnel, the structure of teacher curriculum and teaching experiences were emphasized, the admitting of teacher students and the coordination between the producing units and the utilizing of teachers and educational personnel ones was the last category.

The findings of this study revealed that the teachers, as a whole, were agreed with the upgrading the standards of teaching profession by seven categories. Only the opinion on the structure of teacher curriculum and teaching experiences was unsurable. Besides these, the study also found that the qualification background and the sex made statistically significant differences between groups. The teachers who hold bachelor's

degree or higher were more agreed than the low qualification teachers and also the male teachers were more agreed than the female ones. The position and years of experience were insignificant. The priority suggestions in this study were; providing more in-service training, delegating works to the qualified teachers, producing teachers according to the schools' need, teaching certification was agreed, improving both the qualities and quantities teacher training institutes, selecting the teacher students by emphasizing both the academic and behavioral qualification, the teaching training was also suggested.